

Miljöpartiet och flyktingkrisen 2015

- Att behålla regeringsmakten till varje pris?

Maria Lövberg

**Examensarbete 15 hp
Ämneslärarprogrammet
Samhällskunskap för ämneslärare 61-90 hp
Institutionen för individ och samhälle
Höstterminen 2016**

Arbetets art: Examensarbete 15 hp, Ämneslärarprogrammet

Titel: Miljöpartiet och flyktingkrisen – Att behålla regeringsmakten till varje pris?

Engelsk titel: The Green Party and the Refugee Crisis 2015 – Holding onto power at any cost?

Sidantal: 35 sidor

Författare: Maria Lövberg

Examinator: Pär Engström

Datum: November 2016

Sammanfattning

Bakgrund: Miljöpartiet är ett parti som i sitt partiprogram målar en vision om en öppen värld där människor kan röra sig fritt. Att partiet, som tillsammans med Socialdemokraterna satt i regering, medverkade till beslutet att skärpa asyltagstiftningen till EU:s miniminivå i samband med flyktingkrisen 2015 väckte därför reaktioner. Rapporter om en splittrad miljöpartistisk riksdagsgrupp kom och röster höjdes för att partiet borde lämna regeringen. Med tanke på detta är frågan relevant som handlar om varför ett parti agerar i rak motsats till de idéer som är bärande för partiet.

Syfte: Syftet är att undersöka vilken, eller vilken kombination av vilka, av Downs teori, Rikers teori och ideologisk förändring, som bäst kan förklara Miljöpartiets agerande gällande flyktingkrisen 2015.

Metod: Den studie som gjorts är en fallstudie med samtalsintervju och idéanalys som metod. Det är en teoriprovande studie och fallstudie-formen prövar förklaringskraften i respektive teori. Samtalsintervjuer har skett med två representanter från Miljöpartiet som vid tiden för förhandlingarna om den nya asyltagstiftningen hade centrala roller som riksdagsledamöter i Sveriges Riksdag. Även en idéanalys med hjälp av idealtyper har genomförts på Miljöpartiets partiprogram så väl som på intervjuvaren. En kartläggning av processen inom partiet har också gjorts med hjälp av intervjuvaren och de uppställda kriterierna för slutsatsdragning.

Resultat: Analysen visar att det är Rikers teori som har starkast förklaringskraft på Miljöpartiets agerande i samband med beslutsfattandet av den nya asyltagstiftningen. Denna teori handlar kortfattat om att det som driver partier att agera som de gör är strävan efter att inneha regeringsmakten så partiet får så stort inflytande som möjligt. Även indikatorer på att Downs teori skulle ha förklaringskraft finns men de bedöms som svaga. Att det skulle vara en ideologisk förändring som skett är osannolikt men däremot finns det en möjlighet att det kan bli en långsiktig konsekvens av partiets förda politik.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Teori och tidigare forskning	2
2.1 Anthony Downs - <i>An economic theory of democracy</i> (1957)	2
2.2 William Riker - <i>The Theory of Political Coalitions</i> (1962)	3
2.3 Ideologisk förändring	4
2.4 Teoretisk utgångspunkt	4
3. Syfte och frågeställning	6
4. Metod	6
4.1 Fallstudie	6
4.2 Material och avgränsningar	7
4.3 Samtalsintervju	8
4.4 Idéanalys - idealtyper	9
4.5 Kriterier för slutsatsdragning	10
5. Resultat	11
5.1 Idéanalys av partiprogram med hjälp av idealtyper	11
5.2 Idéanalys av intervju med M. Rasmusson med hjälp av idealtyper	18
5.3 Idéanalys av intervju med C. Schlyter med hjälp av idealtyper	21
5.4 Analys av intervju med Magda Rasmusson – Downs teori	25
5.5 Analys av intervju med Carl Schlyter – Downs teori	26
5.6 Analys av intervju med Magda Rasmusson – Rikers teori	27
5.7 Analys av intervju med Carl Schlyter – Rikers teori	29
6. Diskussion och sammanfattande slutsatser	31
6.1 Svar på forskningsfrågorna	31
6.2 Kritisk reflektion	33
6.3 Slutsatserna i förhållande till tidigare forskning	34
6.4 Fortsatt forskning	34
Referenser	36
Bilaga 1	

1. Inledning

Sverige har gått från att ha haft EU:s mest generösa asyllagstiftning till EU:s miniminivå (Migrationsverket, 2016a). Enligt Migrationsverkets statistik (Migrationsverket, 2016b) ansökte 125 847 personer om asyl i Sverige från augusti 2015 – december 2015. Detta kan jämföras med året innan då antalet asylsökande var 40 003 personer under samma tidsperiod. Under den mandatperiod då detta inträffade regerade Socialdemokraterna och Miljöpartiet tillsammans och de fick en tuff utmaning när det gällde att ta emot och hantera alla människor som i flykt kom till Sverige. Till slut nåddes en gräns där myndigheter och kommuner larmade om att situationen var ohållbar vilket ledde till åtgärder från regeringen. Anledningen till detta var den kraftiga invandring som pågick under hösten 2015. Gränskontroller infördes, åtstramningar i asyllagen planerades att genomföras, och migrationspolitiken anpassades till EU:s lägstanivå (Sveriges radio, 2015). Både statsminister Stefan Löfvén och vice statsminister Åsa Romson menade att de var tvingade att ta till dessa åtgärder för att hantera situationen då de kallade till en pressträff 24 november 2015 (SVT, 2015c). Miljöpartiet beskriver i sitt partiprogram hur de vill se en öppen och gränsfri värld där fri rörlighet råder. De skriver till och med att fri rörlighet ”borde vara en mänsklig rättighet” (Miljöpartiet, u.å., s. 36). Det förslag till ändringar i asyllagstiftningen som redogjordes för på pressträffen strider mot Miljöpartiets idéer och det var en vice statsminister rörd till tårar som tillsammans med statsministern lämnade besked om ändringarna.

På följande sätt sammanfattar SVT (2015c) de nya asylreglerna:

- Utlänningslagen ska anpassas till EU:s miniminivå. Det rör sig om en tillfällig lagstiftning som ska gälla under tre år.
- Rätten till anhöringvandring tidsbegränsas. Bara mycket begränsade undantagsfall tillåts.
- Åldersbestämning av unga ska införas.
- Tillfälliga uppehållstillstånd för alla utom kvotflyktingar. Undantag görs för barn och familjer som registrerats innan de nya reglerna presenterats idag. Bestämmelserna som uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskildas ömmande omständigheter ska ersättas med en bestämmelse om att uppehållstillstånd kan medges av humanitära skäl i vissa, mycket begränsade undantagsfall.
- Försörjningskraven kommer att skräpas.
- ID-kontroller ska införas på samtliga kollektiva transportsätt till Sverige.

Intern kritik från Miljöpartiet lät inte vänta på sig. Enligt Dagens Nyheter (2015) var riksdagsgruppen splittrad, och röster höjdes för att partiet borde lämna regeringen. Enligt SVT (2015b) handlade en del av splittringen om hur hårt man ska hålla fast vid sin ideologiska ståndpunkt.

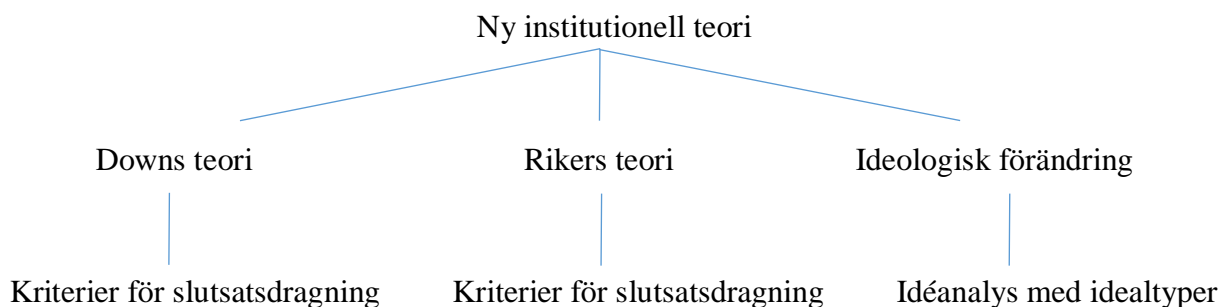
Hur kan man bäst förklara att Miljöpartiet gått med på att fatta beslut som så tydligt strider mot den ideologi de menar sig utgå ifrån? Med utgångspunkt i tre inflytelserika teorier om vad som

förklarar radikala omsvängningar i politiska partier (Downs, Riker och ideologisk förändring) avser denna studie svara på den frågan.

2. Teori och Tidigare forskning

Erlingsson och Brommesson (2010) menar att med tanke på hur centrala partierna är i den svenska demokratin finns det förvånansvärt lite forskning på hur partierna som organisationer fungerar i praktiken. Med tanke på det är en studie på området välkommen. Denna studie är en teoriprovande studie där tre teorier prövas mot det aktuella fallet. (Utförligare beskrivning av metoden finns i Metod-avsnittet.)

Genomgången av teori kan beskrivas som tre teoretiska nivåer. I detta avsnitt presenteras till en början de tre teorier som ska prövas i studien. Dessa är Downs teori, Rikers teori samt ideologisk förändring. I samband med att dessa teorier presenteras redogörs också för tidigare forskning i anslutning till respektive teori. Den övergripande teori som studien bygger på beskrivs efter detta vilket är den ny institutionella teorin. I metod-avsnittet kondenseras dessa teorier ner till mätbara analytiska instrument. Följande figur visar hur teorierna förhåller sig till varandra.

2.1 Antony Downs – *An economic theory of democracy* (1957)

Anthony Downs teori utgår från nationalekonomiska teorier om nyttomaximering (Färdigh, 2006). Teorin bygger på rationalitet och att varje väljare är en rationell aktör som väger in den egna nyttan av att ett visst parti hamnar i regeringsställning i sitt val.

In our model, the relationship is derived from the axiom that citizens act rationally in politics. This axiom implies that each citizen casts his vote for the party he believes will provide him with more benefits than the other. (...) Rational men are not interested in politics *per se* but in their own utility incomes (Downs, 1957, s. 36, 42).

Teorin bygger också på antagandet att varje regering vill bli omvald (Downs, 1957:13). I förlängningen förhåller sig partier till detta och intar ett flexibelt förhållningssätt till väljarna för att vinna maximalt antal röster. För att nå detta mål förflyttar sig partierna likt handlarna på en gata för att komma närmare potentiella kunder och konkurrera med andra handlare.

Anledningen till att partier ändå skiljer sig från varandra handlar om att om alla partier var lika skulle ingen rösta enligt teorin (Downs, 1957, s. 47).

Den kritik som framförts mot teorin handlar bland annat om att teorin förutsätter att väljarna omprövar sitt röstningsbeslut inför varje val vilket annan forskning visar inte behöver vara fallet. Tvärt om visar forskning på väljarbeteenden att väljare tenderar att hålla fast vid samma parti, val efter val (Färdigh, 2006). Trots kritik har Downs teori ändå stått sig som teoretisk utgångspunkt genom decennierna. När Färdigh (2006) undersöker varför svenska folket röstade nej i EMU-folkomröstningen 2003 är Downs teori, som i undersökningen kallas *Den ekonomiskt rationella förklaringsmodellen*, en av tre teorier som prövas mot empirin. De övriga två är *Den sociostrukturella förklaringsmodellen* och *Den sociokulturella förklaringsmodellen*, vilka kortfattat fokuserar väljares beteende och inte partiers. Alla tre teorier har relativt stark förklaringskraft och den gemensamma förklaringskraften kan förklara 82% av nej-rösterna.

Forskning som undersökt svenska partiers förändring över tid använder sig också av Downs och principen om röstmaximering. Bland andra kan nämnas Erlingsson och Brommesson (2010) som beskriver hur svenska partier förändrats från att ha varit masspartier, vars politik utgått från ideologiskt sammanhållna program, till att bli mer kortsiktiga, röstmaximerande *catch all*-partier. De menar också att denna förändring kan ha gett upphov till ideologiska förändringar inom partierna, vilket i sig är ett argument för att undersöka huruvida Miljöpartiet genomgått en ideologisk nyorientering. Ytterligare ett exempel på forskning gällande svenska partier är Dahls (2011) avhandling där han undersöker förutsättningen för politisk aktivism i dagens politiska partier. Medan partiledningen har mer en direkt kontakt med väljarna och kan lockas att agera röstmaximerande så kan aktivisterna, en eller flera nivåer ner i organisationen, förhålla sig mer ideologiskt.

2.2 William Riker - *The Theory of Political Coalitions* (1962)

Till skillnad från Downs teori handlar Rikers teori inte om att maximera röster utan om att maximera sitt inflytande (Ljunggren, 2010). Flanigan (1965) sammanfattar de grundläggande principerna i Rikers teori. Teorin bygger på principer hämtade från spel-världen, mer specifikt nollsummespel, och spel med tre eller fler deltagare. Den första principen, storleksprincipen (the "size-principle"), handlar om att vinnande politiska koalitioner tenderar att vara så små som möjligt för att ändå vara i majoritet. Detta för att vinsten ska kunna delas på så få deltagare som möjligt. Det är enbart i en situation av perfekt information som detta är möjligt vilket betyder att ytterligare deltagare kommer att adderas då onödiga risker så långt som möjligt undviks. Den andra principen, som träder i kraft då storleksprincipen är operativ, handlar om strategi (the "strategic principle"). Den innebär att i skedet precis innan beslutsfattande eller koalitionsbildning kommer parterna röra sig mot minsta möjliga vinnande koalition. Överflödiga ledamöter eller medlemmar riskerar att bli utlämnade då, samtidigt som partidisciplinen bli viktig för att inte hota det knappa majoritetsläget (Riker, 1962).

Den tredje principen handlar om obalans (the "disequilibrium principle") och innebär att när de två tidigare beskrivna principerna är operativa är systemet i sig självt i obalans. Detta i sin tur leder till högre och högre risktagning som riskerar att eliminera andra deltagare. Flanigan (1965) menar också att ledare har en nyckelroll i detta spel.

An interesting specific point in the discussion of the disequilibrium principle is the emphasis on the errors of leaders as a source of instability. Leaders are forever either failing to win because they are maximizing other values, or in their desire to win they are paying more for victory than it is worth. Either behavior pattern is destabilizing. (sid 456)

När Ljunggren (2010) beskriver Miljöpartiets utveckling från att ha varit ett alternativt parti till att bli en möjlig regeringspartner använder han sig av Rikers teori för att förklara varför det alternativa partiet, med en platt organisation, utvecklats till ett parti med mer hierarkisk organisation.

2.3 Ideologisk förändring

Ideologiska förändringar inom svenska riksdagspartier är ett område som studerats. I sin analys av Socialdemokraternas resultat i riksdagsvalet 2014 beskriver Hinnfors (2015) partiets ideologiska resa och jämför den med socialdemokratiska partier i andra länder. Han beskriver hur forskningen på området tyder på att partifamiljen tonat ner förmedlingen av tankar om kollektivet och istället betonar valfrihet och individualism. Vidare argumenterar Brommesson (2010) för att Kristdemokraterna, i likhet med sitt nederländska syskonparti, valt att "tona ner såväl de konfessionella som universella tongångarna" (s. 173).

I uppsatser på C- och D-nivå är området också undersökt i förhållande till sakfrågor. Andersson (2008) har undersökt huruvida Centerpartiet ändrat sin ideologi i förhållande till kärnkraftsfrågan och har dragit slutsatsen att grundvärderingar har förändrats och även handlingsrekommendationerna. Även Socialdemokraternas hållning i friskolefrågan har undersökts (Carlander, 2006).

När det gäller tidigare flyktingströmmar och dess förhållande till svensk politik har Dorrian (2015) undersökt vad den flyktingström som blev ett resultat av andra världskriget fick för konsekvenser i Sverige. Han beskriver kriget som ett formativt moment, en avgörande händelse, som ledde till en förändrad arbetsmarknadspolitik.

2.4 Teoretisk utgångspunkt – Ny institutionell teori

Som teoretisk utgångspunkt används den ny-institutionella teorin och dess begreppsapparat. Skålén (2002) redogör relativt noggrant i sin avhandling för den ny-institutionella teorin och olika perspektiv inom denna. Han menar att teorin inte kan beskrivas som sammanhållen utan att den har en fragmentarisk karaktär varför det blir viktigt att specificera definitionen av

centrala begrepp. Efter en diskussion kring olika definitioner av begreppet institution och institutionalisering, alla med utgångspunkt i socialkonstruktivismen, lyder Skålén definition som följer: ”Institutioner definieras i avhandlingen som *förgivettagna och organisationsövergripande kulturella regler för gemensam och individuell handling respektive tänkande*. Institutionalisering definieras som *processen för institutioners uppkomst, reproduktion och stabilisering*” (sid. 22). Utifrån denna definition utgår jag ifrån att den politiska vardagen för Sveriges politiker är präglad av sociala normer och handlingsmönster som påverkar det politiska beslutsfattandet.

Två ny-institutionella perspektiv som Skålén redogör för är *strukturperspektivet* och *processperspektivet* (Skålén, 2002). *Strukturperspektivet* tar som utgångspunkt att organisationer är omgivna av andra, liknande, organisationer och påverkas av dem till sin struktur. Fokus inom detta perspektiv hamnar på att förstå effekterna av institutionalisering. Viktigt att notera är att det just är den organisatoriska strukturen och de planerade handlingsmönstren som påverkas och blir mer lik liknande organisationers, inte aktörernas faktiska tanke- och handlingsmönster.

Beroendet av institutioner gör att organisationen blir stabil, att turbulensen i den minskar och att organisationer inom samma fält kommer att likna varandra allt mer Orsaken till att organisationer, trots de nackdelar som institutionalisering kan innebära, i alla fall blir isomorfa med det organisatoriska fältet är att de är beroende av legitimitet från fältet för att överleva eller att de tvingas till det, exempelvis genom en lag (Skålén, 2002, s. 24).

Inom det strukturella perspektivet beskriver Skålén två ytterligheter av skeenden som han använder som analytisk dikotomi. Den ena är *lös koppling* vilket innebär att det bara är den formella strukturen som behöver påverkas för att en idé ska anses institutionaliserad. Den andra ytterligheten är *kolonisering* som innebär att aktörerna ändrar sina faktiska tanke- och handlingsmönster i enlighet med idén för att den ska anses institutionaliserad. Denna dikotomi skulle även kunna fungera som analytiskt verktyg i denna undersökning. *Lös koppling* får i så fall motsvara maximering av röster eller inflytande (Downs och Riker) där Miljöpartiet gjort vissa förändringar för att vinna röster eller bevara sin legitimitet som regeringsparti, och *kolonisering* motsvara faktiska ideologiska förändringar.

Ett centralt begrepp i denna studie som har sitt ursprung i den historiska institutionella teorin är *formativa moment*. Detta begrepp hör ihop med begreppet *stigberoende (path dependence)* som innebär att historiska förlopp präglas av tilltagande och betydande stabilitet. Vid speciella tillfällen, t ex när något oväntat händer, öppnas möjligheten för ett flertal alternativa möjligheter. När väl ett alternativ är valt blir det svårt att vända tillbaka till utgångsläget. Dessa speciella tillfällen, dessa vägskäl, kallas *formativa moment* (Sundström, 2003). Även inom ny-institutionell teori används detta begrepp (Dahlström, 2003).

Syftet med denna studie är att undersöka vilken, eller vilken kombination av vilka, av Downs

teori, Rikers teori och ideologisk förändring, som bäst kan förklara Miljöpartiets agerande gällande flyktingkrisen 2015. Med tanke på detta är det *strukturperspektivet* som kommer att användas där flyktingkrisen ses som ett *formativt moment*.

3. Syfte och frågeställning

Syftet är att undersöka vilken, eller vilken kombination av vilka, av Downs teori, Rikers teori och ideologisk förändring, som bäst kan förklara Miljöpartiets agerande gällande flyktingkrisen 2015.

Frågeställning:

- Vilka grundläggande idéer, värden och föreställningar hos partiet visar en ideologianalys av Miljöpartiets partiprogram med fokus på människosyn och migration?
- Vilka argument framfördes för eller emot den nya asyllagstiftningen i den interna processen inom Miljöpartiet i denna fråga?
- Kan Downs teori eller Rikers teori förklara Miljöpartiets beslutsfattande angående den nya asyllagstiftningen?
- Kan analyser av intervjuer gjorda med miljöpartister efter flyktingkrisen 2015 visa på en förändrad ideologisk grund hos Miljöpartiet?

4. Metod

Studien är en fallstudie, där det fall som används för att pröva teorierna är Miljöpartiets agerande i samband med den ändrade asyllagstiftningen efter flyktingkrisen 2015. I fallstudien används två metoder, samtalsintervju och idéanalys med hjälp av idealtyper. I detta avsnitt presenteras metoderna vidare samt redogörs för studiens material och avgränsningar. Efter denna genomgång presenteras de analytiska verktyg som använts. När det gäller idéanalysen har en modell med idealtyper använts, och för att pröva Downs och Rikers respektive teorier har kriterier för slutsatsdragning ställts upp som materialet kan analyseras med hjälp av.

4.1 Fallstudie

Då studiens syfte är att undersöka beslutsfattandet inom ett parti i förhållande till en specifik händelse lämpar sig fallstudie som metod bra. Yin (2007) menar att när forskningsfrågorna *Hur?* och *Varför?* används i en undersökning är det antingen fallstudie, historiskt inriktade studier eller experiment som fungerar bäst som metod. Experiment som metod kan av förklarliga skäl uteslutas. Vad som enligt Yin skiljer en fallstudie från historiska studier är att fallstudier innehåller två empiriska belegg som saknas i de historiska studierna, nämligen ”direkt observation av de skeenden som studeras och intervjuer med de personer som varit med om händelseförloppet” (2007, s. 25).

Fallstudier som forskningsmetod har fått kritik, bl. a för att det är svårt att på ett vetenskapligt sätt kunna generalisera utifrån dem. Vetenskapligt grundade slutsatser bygger sällan på ett enda experiment eller undersökning. De bygger istället på en rad experiment som replikerats under olika betingelser. På samma sätt kan en rad fallstudier leda till generaliserbara slutsatser, då fokus ligger på att det är teorier som är fokus för undersökningen vilka ska utvecklas och generaliseras (Yin, 2007). Med tanke på att det i denna studie är respektive teoris förklaringskraft som prövas menar jag att fallstudie som metod är motiverad.

Den typ av fallstudie som det här är frågan om är en enfallstudie (Yin, 2007) där empirin består av Miljöpartiets partiprogram samt intervjuer från två miljöpartister som var aktiva som riksdagsledamöter vid tidpunkten för flyktingkrisen. Analysen av partiprogrammet har gjorts med hjälp av en idéanalys med idealtyper. Intervjuerna har genomförts med samtalsintervju som metod och analysen bestod i både en kartläggning av svar som mätts mot de kriterier för slutsatsdragning som är uppställda samt samma typ av idéanalys som gjorts på partiprogrammet för att en jämförelse ska kunna göras (Esaiasson, 2012).

4.2 Material och avgränsningar

Den första analysen behandlar Miljöpartiets partiprogram där en idéanalys gjorts med fokus på delarna *1. Grön ideologi – solidaritet i handling*, *2. Människan* och *6. Världen* då dessa delar behandlar frågor om människan, mänskliga rättigheter och migration. För att inte enskilda textavsnitt ska tolkas felaktigt studerades resterande delar av partiprogrammet översiktligt. Idéanalysen av intervjuerna prövades sedan mot analysen av partiprogrammet för att undersöka eventuella förändringar.

Intervjuer genomfördes med Magda Rasmusson som sitter i kommunfullmäktige i Stockholm. Vid tiden för förhandlingarna om den nya asylstiftningen var hon ersättare i riksdagen och tjänstgjorde i migrationsförhandlingarna. Den andra intervjun gjordes med Carl Schlyter, riksdagsledamot och en av de fyra miljöpartister som röstade nej till förslaget om ny asylstiftning och som därmed också gick emot partilinjen. Då både Magda Rasmusson och Carl Schlyter var med i den interna processen i partiet kan deras svar ge klarhet i hur argumentationen för och emot förslaget gick. De representerar också olika röster inom partiet då M. Rasmusson försvarade förslaget och C. Schlyter röstade emot förslaget (SVT, 2015d).

Givetvis skulle det vara av värde att intervjua fler personer som på olika sätt var insatta i processen i partiet vid tiden för flyktingkrisen för att belägga resultatet vidare. Den tid som fanns tillgänglig för denna studie krävde dock en begränsning av antal intervjuer och bedömningen som gjorts är att de två valda personerna kommer att kunna ge de svar som krävs. De var båda centralt placerade och då man kan misstänka att de båda är tendensiösa källor valdes de för att de har motsatt tendens (Esaiasson, 2012).

4.3 Samtalsintervju

Samtalsintervju som metod är lämplig att använda då man som forskare har svårt att i förväg formulera svarsalternativ. I samtalsintervjun kan oväntade svar noteras och följas upp. Det finns också möjlighet att kontrollera så man förstått den intervjuade rätt. Esaiasson (2012) ger exempel på två typer av samtalsintervju, *respondent-intervju* och *informant-intervju*. Vid respondent-intervjuer är det svarspersonerna själva som är studieobjekten medan i en informant-intervju kan svarspersonen jämföras med vittnet i en rättegång, någon som har unik information om en viss händelse eller situation. Då denna undersökning syftar till att undersöka Miljöpartiets agerande och beslutsfattande med tanke på en viss situation, nämligen flyktingkrisen 2015, är det samtalsintervju med informant-karaktär som användes då två personer som var centralt placerade vid detta tillfälle intervjuades.

Här följer en redogörelse för hur intervjuerna gick till samt etiska överväganden:

Genom en personlig kontakt i Riksdagen fick studiens författare information om att M. Rasmusson var Miljöpartiets representant i förhandlingarna gällande migrationsöverenskommelserna där flera av Riksdagens partier deltog. Via e-mail skickades en förfrågan om hon kunde tänka sig att ställa upp på en intervju, samt syftet med intervjun, vilket hon tackade ja till. Efter att ha fått ett positivt besked av M. Rasmusson behövdes ytterligare en informant som hade motsatt tendens. C. Schlyter var en av dem som röstade emot förslaget (SVT, 2015d), vilket indikerade motsatt tendens, och fick en fråga på samma sätt som M. Rasmusson. Även C. Schlyter tackade ja till att bli intervjuad. Intervjuerna ägde rum 6 oktober 2016 i Stockholm.

Den intervjuguide som användes (Bilaga 1) utformades utifrån Esaiassons (2012) beskrivning av upplägg med inledande *uppvärmningsfrågor* för att intervjusituationen skulle kännas avslappnad och trygg för den intervjuade. Därefter följde *tematiska*, öppna frågor om hösten 2015 och samtalen inom partiet kring flyktingsituationen. Intervjuerna kan beskrivas som, precis som metodens namn indikerar, ett samtal där följdfrågor ställdes utifrån informantens berättelse. Efter de öppna frågorna ställdes mer *direkta frågor* och vidare *tolkande frågor*. Avslutningsvis fick informanterna frågan om det fanns något de ville tillägga.

Intervjuerna spelades in, vilket de intervjuade blev tillfrågade om, och transkriberades. Då det var frågan om en informant-intervju, och inte en respondent-intervju, var det viktigt att kunna redovisa källorna korrekt. Båda informanterna gav sin tillåtelse till att deras namn publicerades. Då materialet var transkriberat fick de båda intervjuade möjlighet att läsa materialet för att få en möjlighet att ge sina synpunkter. Några få ändringar gjordes i efterhand. Dels hade ett namn stavats fel som korrigerades, och dels togs namn på personer som nämndes i intervjun bort eftersom de personerna inte fått möjlighet att godkänna att deras namn publicerades. Dessa ändringar ändrade dock ingenting i det faktiska innehållet som användes för analys.

När intervjuvaren citeras i resultatet gjordes valet att behålla deras talspråkighet. Anledningen till detta är att det bedömdes gynna en mer korrekt tolkning då man i talspråket får en

uppfattning om HUR saker har sagts.

4.4 Idéanalys – idealtyper

Inom den svenska statsvetenskapliga traditionen används ibland begreppet *idéanalys*. Med detta menas att som föremål för analys är en eller flera ideologier, eller en specifik fråga/debatt.

Bergström och Boréus (2005) ger förslag på två olika typer av analyser som kan göras i en idé- eller ideologianalys och den analys som används i denna undersökning är *idealtyper*. Dessa beskrivs som extremlinjer av ett visst fenomen som inte finns i verkligheten och är ett analytiskt verktyg som med fördel används om man vill kategorisera och undersöka gradskillnader. Då tidsperspektivet inte är allt för långt lämpar sig idealtyper bättre än, exempelvis analysverktyget *dimensioner* som Bergström och Boréus också beskriver. En risk med användandet av idealtyper, som samma författare ger exempel på, är att man som forskare ser sitt material utifrån sina idealtyper och tillskriver materialet sådant som inte finns. Med andra ord är det ett validitetsproblem som varje forskare behöver vara medveten om och hantera på lämpligt sätt.

4.4.1 Analytiskt verktyg

Persson (2014) har i en sin studie *Ett säkert partnerskap i Medelhavsområdet – för vem?* ställt frågan om vems eller vilkas säkerhet som prioriteras i EU:s migrationsarbete. I sin undersökning har hon utformat ett analytiskt verktyg med idealtyper som kommer att användas även i denna studie.

Enligt Persson fokuseras allt mer forskning om migration kring säkerhetsaspekten och av den anledningen är det frågor kring säkerhet som blir centrala i den analys av migration som hon konstruerat (2014). De två idealtyperna som presenteras är *nationell säkerhet* och *mänsklig säkerhet*, fokus på självbestämmande i de suveräna staterna eller på de mänskliga rättigheterna. Persson redogör för *säkerhets-begreppet* och sammanfattar dess innebörd, trots bristen på allmän definition, med att det är en fråga om vilka som inkluderas. Den som förespråkar nationell säkerhet och gränskontroll blir motståndare till den som förespråkar den individuella mänskliga säkerheten och mänskliga rättigheter. Nedan följer en sammanställning av de olika aspekterna och en beskrivning av varje idealtyp.

Idealtyperna		
Aspekterna	Nationell säkerhet	Mänsklig säkerhet
Aktörsperspektiv	Endast stater är legitima aktörer	Ej begränsat: stater, NGO:s den enskilde individen
Syn på den internationella arenan	Negativ	Positiv
Beskriven hotbild	Hot är externt	Hot finns överallt
Vikten av gränser	Gränser är viktiga	Gränser är inte viktiga
Irreguljär migration	Irreguljär migration är ett hot mot staten	Irreguljär migration är ett hot mot den enskilde migranten

4.4.2 Idealtypen för nationell säkerhet

Då säkerhet är något som utförs av den okränkbara suveräna staten enligt nationell säkerhetsforskning är den enda legitima aktören på den internationella arenan stater (Persson, 2014). Idealtypen utgår från att stater inte kan lita på sin omgivning vilket leder till en negativ syn på den internationella arenan, där stater söker sin egen säkerhet på bekostnad av andras. och hot anses vara externa, utanför de nationella gränserna. Av denna anledning bli gränserna viktiga för denna idealtyp, och den suveräna staten har rätt att bestämma vilka som får vistas innanför gränserna. Vidare leder detta till att irreguljära migranter anses kränka den suveräna staten och anses vara ett hot.

Persson (2014) redogör även för problemen med denna idealbild då den utgår från att enbart staterna är de aktörer som agerar på den internationella arenan. I den globaliserade värld vi nu lever i finns det en rad andra aktörer som verkar internationellt och hot kommer inte enbart från andra stater.

4.4.3 Idealtypen för mänsklig säkerhet

Fokus inom denna idealtyp ligger inte på stater utan på den enskilde individen och dennes rättigheter. Staten kan inte ses som den enda källan till säkerhet och därför finns det ingen gräns på antalet aktörer. Detta leder till en mer positiv syn på den internationella arenan och det internationella samarbetet där det vore önskvärt med ett globalt system för mänsklig säkerhet. Även hotbilderna ser annorlunda ut jämfört med den tidigare beskrivna idealbild. Eftersom man strävar efter en bredare förståelse av brott mot mänskliga rättigheter kan hot inte enbart anses vara externa, utanför statens nationella gränser, utan finnas överallt vilket leder till att synen på gränsen också blir annorlunda. För denna idealtyp är nationella gränser inte viktiga och migranters behov och rättigheter ska tillvaratas oavsett på vilken sida gränsen de befinner sig. När det gäller den irreguljära migrationen ses den främst som ett hot mot den enskilde migranten då denna är utan skydd och riskerar att bli utsatt för olika typer av brott (Persson, 2014).

4.5 Kriterier för slutsatsdragning

Den eventuella ideologiska förändringen kommer att mätas genom att den idéanalys gjord med hjälp av idealtyper på partiprogrammet kommer att jämföras med samma typ av analys på intervju-svaren. Om analyserna visar skillnader kan en ideologisk förändring påvisas.

När det gäller Downs och Rikers respektive teorier mäts analysen av materialet mot karaktärsdrag i de två teorierna. Detta betyder att om jag finner att X argumenterar med hjälp av följande kriterier kommer jag att dra slutsatsen att respektive teori får stöd.

4.5.1 Downs

- Argument för partiets agerande bygger på ekonomiska strategier som konkurrens och liknande.
- Downs förutsätter en rationell väljare som tänker på den egna ”nyttan” med en viss regering, vilket gör att partiet blir väljar-fokuserat och följer opinionen i sina förslag.
- Regeringen vill bli omvald och är beredda att ändra sin politik för att nå detta mål.
- Partiet vill tilltala så många väljare som möjligt men ändå vara unikt.

4.5.2 Riker

- Argument för partiets agerande bygger på spelteoretiska strategier och begrepp som *risk* och *sannolikhet*.
- Partiet vill behålla sitt inflytande, och argument som handlar om att behålla sin regeringsposition för att starkare kunna påverka politiken åt det håll man önskar används.
- Partidisciplinen är viktig eftersom man med liten marginal ändå behåller sin majoritet.
- Ledare tenderar att ta större risker än medlemmar längre ner i organisationen hade kunnat tänka sig att ta.

5. Resultat

I detta avsnitt presenteras resultatet genom att varje teori redogörs för en i taget, detta för att läsaren lättare ska kunna jämföra de olika materialen med varandra. Inledningsvis presenteras en idéanalys av Miljöpartiets partiprogram där de olika aspekterna i idealtypsmodellen redogörs för en i taget. På samma sätt visas sedan idéanalysen av de båda intervjuerna. Efter idéanalyserna presenteras indikatorerna på att Downs respektive Rikers teori har, eller saknar, förklaringskraft med hjälp av intervju svaren. I dessa sista delar av resultatetspresentationen visas de olika karaktärsdragen från teorierna som rubriker med efterföljande analys.

5.1 Idéanalys av partiprogram med hjälp av idealtyper

Resultatet presenterats genom att de fem aspekterna behandlas i var och en för sig. Därefter visas en sammanställning av resultatet med hjälp av den figur som tidigare använts för att visa idealtyperna och de olika aspekterna.

5.1.1 Aktörer

Förändringar kräver engagemang men hela ansvaret kan inte ligga på enskilda individer. Samhället är något människor skapar tillsammans. Politiken är nyckeln till förändring och måste visa vägen till ett hållbart samhälle (Miljöpartiet, u.å., s. 3).

I Miljöpartiets partiprogram finns ingen begränsning av vilka som räknas som legitima aktörer, det kan vara stater, organisationer, enskilda individer o s v. I samhället är den enskilda individen den minsta byggstenen som sammanfogas till de övriga byggstenarna i samhällsbygget. När det

gäller frågan om aktörer är det tydligt att Miljöpartiet kan kopplas till idealtypen *mänsklig säkerhet* då det inte krävs att aktörer agerar i statens eller politikens namn, följande citat visar på detta.

Vi vill värna det medborgerliga deltagandet i rättsprocessen, och vill därför utveckla nämndemannasystemet genom att låta fler än de politiska partierna nominera nämndemän (Miljöpartiet, u.å., s. 5).

Samtidigt vill vi öka transparensen och ge ickestatliga organisationer större tyngd i FN-systemet (Miljöpartiet, u.å., s. 32).

Det finns också en tilltro till barns förmåga och rätt att ta ansvar och vara inkluderade i demokratin.

Barn är aktiva medskapare av samhället och ska inte ses som passiva mottagare av det samhälle som vuxna skapar åt dem Barn ska vara med och utforma samhället (Miljöpartiet, u.å., s. 6).

Miljöpartiet tror inte bara på individers och kollektivs förmåga utan också på att det finns en grundläggande vilja att ta ansvar och ”göra sin plikt”. Det är när individen är fri att släppa loss sin kreativa förmåga som goda samhällen byggs.

Människan är en kreativ och empatisk varelse som vill och kan ta ansvar.... Det är på ställen där människor och kulturer möts och blandas, där människor är fria att tänka och tycka efter eget huvud, och där tankar, visioner och olikheter respekteras som nya utvecklande idéer blomstrar (Miljöpartiet, u.å., s. 4)

Dessutom är det varje människas rätt att under någon period i sitt liv vara med och styra det gemensamma genom att vara aktiv politiskt. Partiprogrammet ger uttryck för att det i varje individ finns en längtan efter, och en tillfredsställelse i, att vara delaktig i det gemensamma samhällsbygget. Det är viktigt att denna rättighet värnas för alla, speciellt för den som har fysiska eller sociala hinder som gör att det blir svårare att ta möjligheten.

Demokrati betyder folkstyre. Alla bör få möjlighet att arbeta politiskt under någon del av livet (Miljöpartiet, u.å., s. 5)

När alla får möjlighet att bidra och möjlighet att välja sin väg i livet, kan ett starkt samhälle byggas (Miljöpartiet, u.å., s. 8).

Även den som är arbetslös eller sjuk ska kunna vara delaktig i samhället (Miljöpartiet, u.å., s. 24).

Miljöpartiet värnar inte bara det individuella perspektivet utan det individuella perspektivet samspelar med det kollektiva. Varje individ ses som kapabel att fatta individuella beslut

samtidigt som människor, djur och natur hör ihop och påverkas av varandra. Detta gör att individen i sitt beslutsfattande och handlande behöver ta ansvar för de konsekvenser som varje handling och beslut innebär för omgivningen.

Vi vill föra en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om vårt djupa beroende av varandra. Vi vill vara en röst för dem som inte kan göra sina röster hörda (Miljöpartiet, u.å., s. 3).

Samtidigt som människan ses som ansvarsfull med en vilja att värna andras intressen kan man inte riktigt lita på enskilda individer, organisationer eller myndigheter. Det är inte aktörerna i sig som är problemet utan makten, som beskrivs som en kraft, som korrumpierar människor i ledande ställning (mer om det under rubriken *Hot*). På det sättet blir människan också sårbar då hon inte klarar av att värja sig för denna kraft.

Vi vill ha en lag om att politiska partier och enskilda kandidater ska offentliggöra sina bidragsgivare.... Det är viktigt att man kan lita på den offentliga makten (Miljöpartiet, u.å., s. 5).

Varje individ, vuxna så väl som barn, beskrivs ha både förmåga och längtan att ta ansvar i samhället. Även olika grupperingar av individer, som exempelvis organisationer, definieras som aktörer. Det är med andra ord idealtypen *mänsklig säkerhet* som stämmer bäst in på Miljöpartiets definition av aktörer.

5.1.2 Internationella arenan

Eftersom människor, djur och natur är beroende av varandra enligt Miljöpartiet, och påverkas av varandras handlande, är internationellt samarbete en nödvändighet och något positivt. Det är också så att vi har saker att lära av varandra och kulturutbyte är något som Miljöpartiet menar är positivt och nödvändigt för att säkra freden och människors säkerhet. Attityden till omvärlden är positiv och stämmer väl in på idealtypen *mänsklig säkerhet*.

I dag finns ofta erfarenheter från hela världen i klassrummet, och det är en av skolans tillgångar. Andra modersmål än svenska ska ses som fördelar och som resurser för den enskilda elevens lärande. Ämnesundervisning på modersmålet ger alla elever en chans att utveckla de kunskaper och förmågor som läroplanen uttrycker. Undervisningen i skolan ska ha en global utgångspunkt och ta hänsyn till elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kompetenser (Miljöpartiet, u.å., s. 7).

När makthavare i Sverige eller i andra länder har strävat efter kulturell enhetlighet så har det lett till motsättningar och övergrepp (Miljöpartiet, u.å., s. 9).

Politiken behöver anamma ett globalt perspektiv och den svenska politiken ska aktivt arbeta för mänskliga rättigheter nationellt och internationellt.

Den gröna rörelsen strävar efter att alltid lägga ett globalt perspektiv på politiken. Miljöpartiet de gröna strävar efter en värld i balans där solidaritet och respekt för mänskliga rättigheter kombineras med hållbar utveckling och klimaträttvisa över hela jordklotet. Inom den gröna rörelsen finns ett brett stöd för uppfattningen att vi måste stärka det internationella samarbetet kring miljö, fred och utveckling och samtidigt finna sätt att demokratisera den globala ekonomin (Miljöpartiet, u.å., s. 32).

Sverige ska arbeta för mänskliga rättigheter nationellt och internationellt (Miljöpartiet, u.å., s. 11).

Att formuleringen i partiprogrammet innehåller dessa två ord, *nationellt* och *internationellt*, indikerar dock att det finns en skillnad mellan den egna staten och resten av världen även om ingen prioriteringsordning eller värdering av de båda finns. Trots öppenheten och solidariteten med hela världen är det ändå en bild av en värld med stater och gränser som målas upp i Miljöpartiets partiprogram.

Vi är varma anhängare av internationellt samarbete. Vi vill se Europa som en del av en värld av demokratier där människor rör sig fritt över gränserna, och där folk och länder handlar och samarbetar med varandra. (Miljöpartiet, u.å., s. 33).

Decentralisering är en viktig princip och vilar på uppfattningen om varje människas förmåga och rätt att fatta beslut för det egna livet. Denna rättighet att fatta beslut innefattar inte bara individer utan även stater uppmanas till mellanstatligt samarbete men inte något överstatligt. Varje aktör är likställd med andra aktörer och alla typer av hierarkier och maktordningar ska motarbetas.

Miljöpartiet de gröna förespråkar decentralisering. Det innebär att vi vill att beslut ska fattas så nära de människor som berörs av besluten som möjligt. Makt ska utövas av dem som påverkas av den (Miljöpartiet, u.å., s. 32).

Även villigheten att ta ansvar kan appliceras på stater. Miljöpartiet vill att Sverige ska vara en förebild i världen.

För att kunna möta hoten mot vårt samhälle måste vi bredda och utveckla den nationella säkerhetspolitiken så att den bättre motsvarar framtidens kriser. Ingen nation kan hota sig till säkerhet eller kriga sig till fred. Sverige ska ta initiativ till internationell nedrustning och bör gå före och nedrusta utifrån aktuella och politiskt förankrade hotbilda-bedömningar (Miljöpartiet, u.å., s. 35).

Sammanfattningsvis dras slutsatsen att det är en positiv inställning till omvärlden som presenteras vilket indikerar idealtypen *mänsklig säkerhet*. Enligt partiprogrammet hör människor, djur och natur ihop men det är en bild av världen med stater och olika folk som målas upp. Detta behöver dock inte betyda att man har en distanserad attityd till omvärlden utan den kan fortfarande vara positiv.

5.1.3 Hot

De hot som beskrivs i partiprogrammet är av strukturell eller värderande art och inte fysiska hot som kan stängas ute med hjälp av en stark statsgräns. Tvärt om beskrivs hot som något som finns överallt vilket stämmer överens med idealtypen *mänsklig säkerhet*.

Tidigt beskrivs *makt* som något förenat med viss risk. Det är inte så att makt inte ska finnas utan problemet är hur den idag är fördelad. Makt beskrivs som något som någon får tilldelat och som kan påverka aktören på ett sätt så omvärlden påverkas på ett negativt sätt.

Vi vill bryta ner alla diskriminerande och ohållbara maktstrukturer i samhället (Miljöpartiet, u.å., s. 3).

Vi vill värna människors rätt till integritet och privatliv. I dag är den rätten hotad av både statliga och kommersiella aktörer (Miljöpartiet, u.å., s. 5).

Kriminalitet beskrivs också som ett hot. Kriminaliteten är dock inte kopplat till en viss människa utan är något som individer drabbas av, faller i. På samma sätt beskrivs alkohol och droger som ett hot som människor drabbas av.

Den grova organiserade brottsligheten utgör ett hot mot demokratin och människors frihet (Miljöpartiet, u.å., s. 5).

Brottspåföljder har både ett brottsförebyggande och ett rehabiliterande syfte. Kriminalvård ska vara human och ha som mål att den som dömts inte ska återfalla i kriminalitet. Alkohol och andra droger orsakar samhället enorma kostnader och drabbade individer stort lidande. Polisens arbete ska därför fokusera på att motverka försäljning (Miljöpartiet, u.å., s. 6).

Ytterligare ett exempel på att hot är frikopplat från människor och istället utgörs av strukturer och värderingar är de sociala normer som individer anses vara fast i och som kväver dem.

Alla förskolor bör tillämpa en genusmedveten pedagogik så att barnen får möjlighet att vara sig själva och inte tvingas in i samhällets snäva könsmallar (Miljöpartiet, u.å., s. 8).

Hot kan också vara mer konkret och fysiskt men fortfarande på ett sätt frikopplat från specifika individer. Ett exempel på det kan anses vara ett givet hot för miljöpartister, nämligen miljöhotet.

Materiellt sett håller många människor i det som tidigare beskrivits som utvecklingsländer på att resa sig ur fattigdomen. Samtidigt möter vi nya utmaningar i form av överutnyttjade naturresurser och miljöhot (Miljöpartiet, u.å., s. 32).

Att hot skulle kunna avvärjas med hjälp av en statsgräns är som sagt en felaktig tanke enligt Miljöpartiet. De hot som beskrivs handlar om normer, strukturer och värderingar, och idealtypen *mänsklig säkerhet* är den som bäst stämmer överens med partiets beskrivning av hot.

5.1.4 Gränser

Miljöpartiet de gröna har en vision om en värld utan gränser, där alla människor kan flytta, och ingen tvingas fly. Vi tror inte på länders rätt att välja sina invånare, vi tror på människors rätt att välja var de vill bo. Vi ska möta människor med möjligheter, inte murar. Alla ska kunna leva, arbeta och förverkliga sina drömmar där de önskar. Fri rörlighet borde vara en mänsklig rättighet (Miljöpartiet, u.å., s. 36).

Alla människor ska ha friheten att söka lycka, kunskap och förverkligande av den egna potentialen (Miljöpartiet, u.å., s. 4).

Varje människa anses kapabel att fatta beslut gällande sitt eget liv och ingen har rätt att styra över någon annan. Människors självbestämmande är överordnat staters kontroll och individen är överordnad kollektivet på det sättet att alla är jämlika. Kollektivet blir betydelsefullt eftersom människan har insikt i beroendet av varandra. Med tanke på detta blir gränser obetydliga och beskrivs som hinder.

Vi vill värna det unika samarbetet i vårt närområde, mellan de nordiska staterna. Miljöpartiet ska vara starkt pådrivande i att riva ned gränshinder (Miljöpartiet, u.å., s. 34).

Samtidigt som utopin om en värld utan gränser målas upp omtalas världen som en värld med tydliga gränser. I språkbruket märks en åtskillnad mellan olika folk och stater. Detta gör att aspekten *gränser* blir svårare att placera i en given idealtyp. Vad man kan säga är dock att gränser anses var något negativt, hinder.

Vår livsstil i Sverige och andra ekonomiskt starka länder ger upphov till miljöeffekter långt utanför våra länders gränser. Vi måste ställa om våra samhällen så att vi klarar att leva ett gott liv i framtiden utan att förstöra möjligheterna för oss själva, människor i andra länder och kommande generationer (Miljöpartiet, u.å., s. 13).

Det talas även om andra gränser än de rent fysiska. Även sociala gränser begränsar människor. På samma sätt som när hot beskrivs är människan befriad från skuld och det är gränser, fysiska eller sociala, som "låser" människan så hon inte är fri att leva det liv hon önskar och som också skulle vara till nytta för omgivningen.

Arbetet mot fysiska gränser går hand i hand med arbetet mot de sociala gränserna som begränsar människors frihet (Miljöpartiet, u.å., s. 37).

5.1.5 Irreguljär migration

När det kommer till rubriken *Migration* är det tydligt att det är den enskilda människan som hamnar i fokus och vars rättigheter ska prioriteras. Precis som nämnts ovan är människan i sig oskyldig, ”ren”, och drabbas av olika saker (makt, kriminalitet, sociala strukturer o s v). Att någon är på flykt, oavsett orsak, kan inte drabba den enskilda individen, vilket tyder på idealtypen *mänsklig säkerhet*.

Ingen människa är illegal. Det måste skapas fler lagliga vägar för människor att invandra till unionen. Flyktingar ska inte skickas runt inom unionen utan i stället ges en seriös prövning av sina asylskäl där de befinner sig (Miljöpartiet, u.å., s. 34).

När ansökningar om uppehållstillstånd behandlas ska anknytning och hälsa väga tyngre än det gör i dag. Det behöver bli enklare att söka uppehållstillstånd direkt ifrån Sverige, i stället för att människor ska tvingas åka tillbaka till det gamla hem landet, vilket kan vara förenat med livsfara. Sverige ska vara en fristad från förföljelse, tortyr och krig (Miljöpartiet, u.å., s. 36-37).

5.1.6 Sammanfattning idéanalys

Sammanfattningsvis är min slutsats att Miljöpartiets partiprogram presenterar ett fokus på mänsklig säkerhet när det gäller alla fem aspekterna. De få avvikelser som eventuellt tyder på nationell säkerhet, som att människor i makt-positioner inte alltid är att lita på och att världen presenteras som en plats med statsgränser och olika folk, kan förklaras av avslutande avsnittet i partiprogrammet, *Stigfinnarna*. Där beskriver sig Miljöpartiet som ett parti som både är starkt idealistiskt med tydliga visioner, men också om ett parti som agerar i tid och rum utifrån de förutsättningar som är gällande just nu.

Vi i Miljöpartiet de gröna har tagit på oss dubbla roller. Vi är både stigfinnare och ett politiskt parti i traditionell mening. Vi är både före vår tid och mitt i den. Det är en stor utmaning. Vi får inte vara så långt före att vi tappar kontakten med dem som kommer efter, stigen får inte växa igen. Samtidigt vet vi att ingen tid finns att förlora. Vi vågar vara steget före. Vi är stigfinnarna i svensk politik – ett alternativ för framtidstro och livsbejakelse (Miljöpartiet, u.å., s. 38).

Idealtyperna		
Aspekterna	Nationell säkerhet	Mänsklig säkerhet
Aktörsperspektiv	Endast stater är legitima aktörer	Ej begränsat: stater, NGO:s den enskilde individen
Syn på den internationella arenan	Negativ	Positiv
Beskriven hotbild	Hot är externt	Hot finns överallt
Vikten av gränser	Gränser är viktiga	Gränser är inte viktiga
Irreguljär migration	Irreguljär migration är ett hot mot staten	Irreguljär migration är ett hot mot den enskilde migranten

5.2 Idéanalys av intervju med M. Rasmusson med hjälp av idealtyper

Magda Rasmusson sitter i kommunfullmäktige för Miljöpartiet i Stockholm vid sidan av studier och arbete. Under 2015 var hon ersättare i Riksdagen för Maria Ferm (MP) och tog över hennes uppgifter *migration* och *etablering/lika rätt* under denna period. Samtliga citat är uttalanden gjorda av M. Rasmusson under intervjun om inte annat anges.

5.2.1 Aktör

I inledningen av intervjun när M. Rasmusson får berätta kortfattat om sig själv och sitt politiska engagemang säger hon ”Jag har nog alltid varit väldigt politisk av mig” och hänvisar till ett politiskt intresse redan som ung. ett sådant uttalande förutsätter att det finns de som representerar motsatsen, som alltså inte är så politiska av sig. Enligt Miljöpartiets partiprogram (som analyserats tidigare) finns det inom en alla människor en kreativitet och en vilja att ta ansvar vilket inte helt överensstämmer med ovanstående uttalande. Däremot talar det inte emot påståendet att definitionen av aktörer inte begränsas till enbart stater utan att även individer, organisationer o s v också räknas som aktörer, vare sig de beskriver sig som politiska eller inte.

När M. Rasmusson beskriver partiet säger hon vid ett tillfälle att:

Folk är ganska bra på att ta hand om varandra, och det klart att det har varit en del så här hårda grejer också senaste året, men ändå, jag tycker att det är mycket mindre obehagliga konflikter än vad jag tycker det verkar vara i andra partier

Just att man värderar alla individer som viktiga aktörer kan vara en orsak till att en partimedlem upplever just detta, att man tar hand om varandra och att konflikterna inte upplevs som så obehagliga som de skulle kunnat göra.

I förhandlingssituationen beskrivs Miljöpartiet som ett annorlunda parti jämfört med övriga riksdagspartier.

Det är sådan extrem skillnad, alltså andra partier kan, speciellt de större partierna där förhandlas det och sedan ringer man, man möjligtvis informerar innan man går ut med beslutet alltså hos oss det kräver ju beslut, det kräver diskussion, det kräver jättemycket annars blir det uppror.

M. Rasmusson beskriver hur detta sätt att förhandla och kontinuerligt förankra leder till legitimitet i besluten och en kultur där politiker respekteras. Hon beskriver Miljöpartiet som ett parti där det är lätt att ta sig in och vara med och påverka.

Sammantaget tyder detta på idealtypen *mänsklig säkerhet*.

5.2.2 Internationella arenan

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.2.3 Hot

I analysen av Miljöpartiets partiprogram drogs slutsatsen att *makt* är ett hot och något som skulle brytas ner, eller tas kontroll över. På samma sätt talar M. Rasmusson om makt.

Vi hade ju en tid där vi inte hade någon partistyreelse, och dessutom hade vi nya språkrör, jag tror, var tredje månad. Jag har ju också en väldigt tydlig så, man ska inte vara politiker på heltid, jag tycker man ska sänka riksdagsarvodena, massa sådana saker. Men när det blir för extremt, det enda det leder till är att det blir massa informella strukturer istället, då blev det ju inte, när man gjorde så, roterade språkrörskap, då blev det heller inte språkrören som hade makten utan det blev gruppledarna för de var fasta Det tycker jag kanske att det har funnits en naivitet kring att bara för att så här ingen har makt på pappret så försvinner den eller delas lika automatiskt, så är det inte, speciellt ur ett jämställdhetsperspektiv, alltså så här, då tror jag tydlig formell kvotering och tydliga maktförhållanden, och gärna då att folk har lite mer makt istället för då blir det liksom tydligt vem som har den, annars flyter den bara runt.

Makt beskrivs som en osynlig kraft som behöver göras synlig för att den ska ”avväpnas”. Den går heller inte att bli av med utan är ett ständigt hot som alltid kommer att vara närvarande. Å andra sidan beskrivs makt som något man som parti eftersträvar. M. Rasmusson säger att ”det enda sättet vi har att fortfarande ha makt det är faktiskt att samarbeta, det är så bara”.

Sammanfattningsvis är en möjlig tolkning att oavsett förhållandet till makten så går den inte att skydda sig från med hjälp av en nationsgräns. Den rör sig överallt, flyter runt, och därmed tyder frågan om hot på idealtypen *mänsklig säkerhet*.

5.2.4 Gränser

Under intervjun berörs frågan om gränser endast indirekt. M. Rasmusson berättar om hur bedömningar som hade att göra med vårt land, Sverige, låg till grund för beslutet att ändra i asylreglerna.

Bedömningen var ju helt enkelt: vad klarar Sverige och vad klarar välfärden, vad klarar systemet och hur länge klarar vi det?

Ett sådant uttalande bygger på en världsbild där världen är uppdelad i olika nationer med nationella gränser. I beslutsfattandet ställde man sig alltså frågan: Vad klarar vi som land? och inte: Vad klarar vi som värld? Om nationsgränser är viktiga och önskvärda framkommer inte i intervjun men de redan existerande gränserna användes i alla fall för att styra upp en, vad man upplevde, svårhanterad situation. Med tanke på detta, och trots att partiet inte ville detta, blir gränsen viktig och det skulle gå att argumentera för båda idealtyperna. Ingen ville stänga gränsen för man vill ha en öppen och fri värld, men ändå använde man sig av befintlig gräns för att ta kontroll över situationen.

5.2.5 Irreguljär migration

I Miljöpartiets partiprogram kan man läsa att ”Ingen människa är illegal” (Miljöpartiet, u.å., sid 34). M. Rasmusson beskriver hur partiet var ”hyfsat” överens om verklighetsbilden och hur partiet var enat i att man ville göra mycket för att lösa situationen. Vissa menade att kraven var tvungna att sänkas, att man skulle sätta upp tält o s v för att klara av att ta hand om alla människor som kom. Andra menade att det var ohållbart och var oroad över att man inte hade kortsiktiga lösningar och att det inte fanns kapacitet att ta hand om alla när det gällde socialtjänst, skola, vård, bostäder o s v. M. Rasmusson säger att ”Vi var överens om att vi ville göra mycket men inte kanske hur snabbt vi skulle kunna göra det.”

Viljan att göra mesta möjliga för att ta emot så många som möjligt, och motvilligheten att genom lagändring begränsa invandringen, talar för idealtypen *mänsklig säkerhet*. Å andra sidan var det rapporter från myndigheter, tillsatta för att organisera den nationella välfärden, och därmed den nationella tryggheten, som fick en avgörande roll i beslutsfattandet. Detta skulle kunna tyda på idealtypen *nationell säkerhet*.

Sammanfattningsvis ser idealtypsfiguren ut som följer efter analysen av intervjun med Magda Rasmusson:

Idealtyperna		
Aspekterna	Nationell säkerhet	Mänsklig säkerhet
Aktörsperspektiv	Endast stater är legitima aktörer	Ej begränsat: stater, NGO:s den enskilde individen
Syn på den internationella arenan	Negativ	Positiv
Beskriven hotbild	Hot är externt	Hot finns överallt
Vikten av gränser	Gränser är viktiga	Gränser är inte viktiga
Irreguljär migration	Irreguljär migration är ett hot mot staten	Irreguljär migration är ett hot mot den enskilde migranten

Värt att tillägga är några karaktärsdrag som M. Rasmusson återkommer vid flertalet tillfällen under intervjun. Miljöpartiet har en tydlig vision, kanske tydligare än något annat riksdagsparti enligt M. Rasmusson. Trots denna tydliga vision och starka ideologiska förankring är Miljöpartiet ett parti som fokuserar på sakfrågor. Det handlar mindre om politisk prestige och mer om att det ska bli bra enligt Rasmusson själv. Att man alltså korrigerar kursen på väg mot målet och väljer en annan väg är inget konstigt för ett parti som Miljöpartiet. Det viktiga är slutdestinationen. Detta kan vara en förklaringsfaktor till att partiet trots sina starka ideal fattat beslut som strider mot dem.

Det skulle jag säga är väldigt utmärkande för Miljöpartiet att det är väldigt sak-inriktat det är liksom inte så mycket överstrategi som det ibland kanske kan framstå som.

5.3 Idéanalys av intervju med C. Schlyter med hjälp av idealtyper

Carl Schlyter är riksdagsledamot för Miljöpartiet och var en dem som aktivt motarbetade förslaget om ny asyltag genom att rösta nej till det i riksdagen 21 juni 2016. Samtliga citat är uttalanden gjorda av C. Schlyter under intervjun om inte annat anges.

5.3.1 Aktör

I intervjun framträder flera olika aktörer. C. Schlyter beskriver hur stater agerar som aktörer och påverkar varandra i resonemanget om hur Sverige tidigare varit en förebild för övriga Europa när det gäller migrations politik men inte längre kan vara det, och vilka konsekvenser det kan få.

Effekten på resten av Europa. Det var ett av mina huvudargument att om vi nu säger ja till den här väldigt strikta uppgörelsen så sänder vi budskapet att Tyskland och Sverige, som har försökt visa Europa hur man kan göra, om vi två båda drar åt svångremmen ordentligt då kan hela resten av Europa peka på ”titta de försökte och det gick inte” och då kommer hela Europa stänga sina gränser, och det var ju precis det som hände också.

Att aktörer endast skulle definieras av nationalstater kan däremot avfärdas direkt. Vad som är det önskvärda när det gäller definitionen av aktörer framkommer det olika bilder av. För C. Schlyter är det självklart att varje individ räknas som aktör vilket framkommer i hans kritik av partidisciplinen. Men det faktum att han upplever att partidisciplinen blir viktigare i partiet tyder på att det finns de inom partiet som inte vill se individer agera på egen hand.

Oavsett vilken ståndpunkt partimedlemmarna tar, individuell röstning eller rösta som grupp, är det ändå idealtypen *mänsklig säkerhet* som framträder då ingen förespråkar att endast stater är legitima aktörer.

5.3.2 Internationella arenan

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.3.3 Hot

Flera olika typer av hot beskrivs under intervjun. I inledningen när C. Schlyter ombeds berätta om sitt eget politiska engagemang och anledning till det beskriver han en egen drivkraft att rädda miljön och att rädda världen. Med andra ord finns ett hot mot världen och mot miljön.

Jag ville alltid liksom rädda miljön, världen så, det var mitt fokus.

C. Schlyter berättar om sitt intresse för forskning och hur han i ett forskningsprojekt i Sydamerika började se andra lösningar än rent tekniska när det gällde att rädda världen. På frågan om det är miljön som är hans hjärtefråga visar följande svar på att det samhällssystem vi lever i är ett hot i sig.

Det var det som var grunden till engagemanget, men sen så när jag väl insåg att sociala, ekonomiska systemet hänger ihop med hur man räddar miljön så är för mig nu miljön underordnad det som orsakar miljöproblemen, nämligen hur vårt ekonomiska system slår sönder inte bara planeten utan också mänskligheten.

Vid ett flertal tillfällen beskriver C. Schlyter det samhällsekonomiska systemet som ett hot och att det krävs systemförändrande reformer, inte bara justeringar inom systemet. Exempelvis beskriver han en bild av ett tåg som är i full fart på väg mot ett stup och hur den som är inne i tåget springer bakåt och tror sig vara räddad eftersom denne bara ser insidan av tåget, systemet.

Under intervjun beskrivs också den parlamentariska praxis, präglad av partidisciplin och lojalitet mot majoriteten, som C. Schlyter redogör för, som ett hot mot vårt samhälle och vår demokrati. Om politiker fostras in i en kultur av partiloyalitet finns inget utrymme för något motstånd vilket leder till politikerförakt och att väljare ser det parlamentariska systemet som korrupt. Detta leder i sin tur att väljare röstar på populistiska partier.

Vad vi diskuterar nu är inte om man behöver ha partier som håller ihop, vad vi diskuterar är hur viktigt det är att man håller ihop i 100% och inte 98% av fallen Alla håller med om att för att partisystemet ska fungera så ska partier hålla ihop Vad vi diskuterar är priset för de sista 2 procentens lojalitet med ledningen eller majoriteten i gruppen Sossegubben som vill skjuta alla vargar i 20 år och så gör vi upp om att rädda vargen. Ska han gå ut och börja försvara det? Ska han rösta ja till att? Han har lovat alla sina väljare i 20 år att han ska skjuta alla vargar och sen ska han plötsligt säga att vi ska rädda vargen. Han är en total hycklare. ”Du säger bara så för du vill sitta kvar i regeringen, riksdagen, du är inte värd något, jag litar inte på dig. Du är en hycklare.” Vi ökar politikerföraktet Väljarna hatar det och så väljer de populisterna till slut för de säger ”det politiska systemet är korrupt, alla bara gör som de blir tillsagda, alla bara tänker på sig själva, ingen står för något. Jag röstar på Sverigedemokraterna då får jag lite ändring”.

Sammantaget stämmer bilden av hot bättre överens med idealtypen *mänsklig säkerhet* än med idealtypen *nationell säkerhet* då hot inte anses kunna stoppas av en nationsgräns utan finns överallt och på olika nivåer.

5.3.4 Gränser

C. Schlyter beskriver ett stort personligt engagemang av miljöpartister i flyktingvågen 2015. Han berättar också om upptäckten att bland de många flyktingar som kom hade inte alla flyktinskäl och beskriver dem som ekonomiska flyktingar som bara längtade efter ett bättre liv. I vanliga fall menar han att en och annan ekonomisk flykting inte är så farligt utan snarare gynnsamt för den globala ekonomin. Men i det pressade läge som Sverige var i hösten 2015 var skärpningar nödvändiga som gällde att hjälpa dem som verkligen behövde hjälp.

Men sen när den enorma mängden syrier började komma då behövde man nästan prioritera att nu får det faktiskt vara, när det var svårt att ta emot så många, och då fanns det en legitim vilja att skärpa till regelverket.

Detta sätt att resonera förutsätter en värld med nationsgränser och dess legitimitet men samtidigt uttrycker C. Schlyter strävan efter en gränsfri värld men att den hindras av orättvisor.

Sen finns det sociala hinder för total fri rörlighet och så, det gör det men, eftersom världen är så orättvis. Men då ska vi ju rätta till orättvisorna inte stänga folk ute. Det som liksom är vår tanke.

Som beskrivits tidigare, i analysen av Miljöpartiets partiprogram, ser partiet sig både som ett parti med stark ideologisk förankring men också som ett parti som agerar i tid och rum utifrån de förutsättningar som är gällande just där och då. Utifrån detta görs tolkningen att gränser är nödvändiga för en tid men när vi fått ordning på orättvisorna behövs de inte längre vilket stämmer bäst överens med idealtypen *mänsklig säkerhet* även om man skulle kunna säga att ett mellanting kanske vore den mest sanna värderingen.

5.3.5 Irreguljär migration

C. Schlyter berättar om när statsminister Stefan Löfvén håller tal på organisationen Refugees Welcomes demonstration, och hans oro över att statsministern uttrycker att alla är välkomna till Sverige.

Och sen kulminerade det när Refugee Welcome, när statsministern kommer och håller tal. Men då, när han gjorde det, kände jag, började jag känna en viss oro kommer jag ihåg. Jag var inte med på den demonstrationen med flit för jag kände att om statsministern säger att hela världen är välkommen då kommer det bli väldigt svårt att hantera, och det blev det ju också väldigt snart därefter.

Detta uttalande tyder på en tanke om att irreguljär migration skulle kunna vara ett hot mot staten vilket överensstämmer med idealtypen *nationell säkerhet*. Å andra sidan har tidigare återgetts hur C. Schlyter vill se en värld utan gränser med fri rörlighet men att det i dagsläget är problematiskt med tanke på de orättvisor som finns i världen.

Det är heller inte helt klart vad C. Schlyter menar med ”väldigt svårt att hantera”. Kommer det fler människor än vi klarar av att ge plats och resurser till eller handlar det kanske inte om antalet utan snarare om inom vilket tidsspänn de kommer? För att kunna avgöra det krävs att C. Schlyter utvecklar sitt resonemang, något som inte gjordes under intervjun.

Då började jag känna att vi hade lite fel fokus på vilka vi tog emot, att det var kanske inte bara flyktingar utan det var en rätt hög andel som... Och historisk kan man skita i vem som är ekonomisk flykting och inte, det har varit så låga siffror att om det slinker med någon som bara vill ha ett bättre liv, det är ju faktiskt ganska förstäligt, så gjorde vi själva på 1800-talet liksom, det var ju inte mycket att bråka om.

Den slutsats som dras av C. Schlyters uttalanden i denna fråga är att han önskar en värld utan gränser där människor kan röra sig fritt, och att irreguljär migration därmed inte finns. Dagsläget tillåter dock inte det och det krävs att något görs åt det som hindrar den fria rörligheten.

Sammanfattningsvis ser idealtypsfiguren ut som följer efter analysen av intervjun med Carl Schlyter:

Idealtyperna		
Aspekterna	Nationell säkerhet	Mänsklig säkerhet
Aktörsperspektiv	Endast stater är legitima aktörer	Ej begränsat: stater, NGO:s den enskilde individen
Syn på den internationella arenan	Negativ	Positiv
Beskriven hotbild	Hot är externt	Hot finns överallt
Vikten av gränser	Gränser är viktiga	Gränser är inte viktiga
Irreguljär migration	Irreguljär migration är ett hot mot staten	Irreguljär migration är ett hot mot den enskilde migranten

Vårt att tillägga är en del av C. Schlyters egen analys av varför partiet var villigt att gå så långt i att överge sina grundvärderingar när det gäller asyllagstiftningen. Han menar att det har att göra med det förändrade mediala läget. Han beskriver hur man som ung miljöpartist, då ofta migrationsfrågan är central, inte tidigare behövt försvara sin ståndpunkt, en generös migrations politik, på ett intellektuellt plan.

Men i flykting/migration politiken så har de unga miljöpartisterna som haft det som fokus haft en väldigt lätt resa för all media har hållit med. Alla som inte tycker som du har jag kunnat avfärda som rasist och sen var diskussionen slut, och du har aldrig liksom egentligen behövt gå in på ett djupare, filosofiskt plan och argumentera ur ett FN:s-rättsligt perspektiv, även om människor som Magda och Maria jobbat så mycket med frågan så de även kan det så har man liksom inte behövt vara så intellektuellt förberedd Man var i alla fall mindre förberedd intellektuellt för en sådan omsvängning i debatten, att plötsligt bli ifrågasatt för sina idéer av main-stream-media.

Även den personliga situationen på jobbet menar C. Schlyter spelar in. Han beskriver hur man som riksdagsledamot kan bli trött på att bli ifrågasatt i den vardagliga situationen.

Om man aldrig pratar om vad vi står för så har vi ju ändrat ideologi, men det är inte, syftet är inte att ändra ideologi, syftet är att slippa problem, att slippa bli ifrågasatt, att bli indefinierad.... Jag tolkar det mycket mer primitivt att ”jag själv drabbas av denna ideologi, jag

blir hånad, jag blir förlöjligad, jag blir ifrågasatt för att jag står för de här sakerna, det är väldigt obekvämt”.

5.4 Analys av intervju med Magda Rasmusson – Downs teori

Samtliga citat är uttalanden gjorda av M. Rasmusson under intervjun om inte annat anges.

Inledningsvis kan nämnas att enligt M. Rasmusson ställde flyktingsituationen 2015 Miljöpartiet inför valet att antingen vara trogna och sanna mot sina ideal och lämna regeringen, eller stanna kvar i regeringen och kompromissa om frågor som är centrala för partiet för att ändå driva politiken så långt som möjligt åt det håll man menar är bäst.

Antingen lämna och vara tydliga med var vi står eller vara kvar och göra politiken mindre dålig, eller mer bra.

Inte mycket framkom under intervjun som kan härledas till Downs teori. Snarare framkom argument för att Downs teori inte kan förklara Miljöpartiets beslutsfattande. Nedan följer de karaktärsdrag i Downs teori som ställdes upp för att mäta resultatet.

5.4.1 Argument för partiets agerande bygger på ekonomiska strategier som konkurrens och liknande.

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.4.2 Downs förutsätter en rationell väljare som tänker på den egna ”nyttan” med en viss regering, vilket gör att partiet blir väljar-fokuserat och följer opinionen i sina förslag.

M. Rasmusson hävdar med bestämdhet att så inte var fallet. Hon hänvisar till andra situationer där partiet agerat på ett sätt som t o m retat väljare men där partiet agerade som de gjorde eftersom de ansåg att det var bäst för Sverige. Hon berättar också att partiet, som är relativt litet i Sveriges Riksdag, inte har de ekonomiska medel som krävs för att kontinuerligt göra opinionsundersökningar.

Prioriteringen var vad som var bäst för Sverige och vad som är bäst för migrationsfrågorna och de andra frågorna vi har möjlighet att påverka, och det vet vi sedan tidigare inte behöver hänga ihop med hur väljarna röstar.... Det var samma under förra mandatperioden när vi hade ett migrationspolitiskt samarbete med Alliansen. Det var ju egentligen inte heller någonting som vi trodde att vi skulle tjäna på, för det retade upp folk att vi samarbetade med Alliansen, framför allt på vänsterkanten där vi har väljare, men vi gjorde det för att det ledde till förbättringar.

5.4.3 Regeringen vill bli omvald och är beredda att ändra sin politik för att nå detta mål.

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.4.4 Partiet vill tilltala så många väljare som möjligt men ändå vara unikt.

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.5 Analys av intervju med Carl Schlyter – Downs teori

Samtliga citat är uttalanden gjorda av C. Schlyter under intervjun om inte annat anges.

Under intervjun med C. Schlyter framkommer några få saker som tyder på att Downs teori har förklaringskraft. Dels C. Schlyters egen analys av tidigare års strategi då Peter Eriksson var språkrör. I slutet av intervjun berättar jag om de olika teorierna som empirin kommer att prövas mot och ber C. Schlyter att själv kommentera dessa. Den första teorin jag berättar om är Downs teori och den andra är Rikers teori. C. Schlyter svarar följande:

Under Paulos och Peters tid, Paulo var Peters närmaste man när han var språkrör, under deras tid så tror jag det var lite mer medveten triangulering, den där första teorin du nämnde, idag så tror jag absolut att den andra dominerar tankegångarna, men 2002-2006 var det nog mer den första, för då ville man hitta en position där man skulle komma in i makten och då var det en medveten strategi för då satt man ju inte på makten. Men nu när vi gör det då har man kanske förflyttat sig mer på den här teori nummer två skulle jag tro.

Nedan följer de karaktärsdrag i Downs teori som ställdes upp för att mäta resultatet.

5.5.1 Argument för partiets agerande bygger på ekonomiska strategier som konkurrens och liknande.

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.5.2 Downs förutsätter en rationell väljare som tänker på den egna ”nyttan” med en viss regering, vilket gör att partiet blir väljar-fokuserat och följer opinionen i sina förslag.

Miljöpartiet vill behålla regeringsmakten och går med på att fatta beslut som de själva inte står för eftersom Miljöpartiet inte vill utmana Socialdemokraterna om regeringsmakten. C. Schlyter beskriver Socialdemokraterna som ett parti som lyssnar till opinionen och följer denna i sitt politiska beslutsfattande. Med tanke på att Miljöpartiet följer de socialdemokratiska förslagen följer de också indirekt opinionen.

Man var rädd att kommunerna inte skulle klara den här utmaningen och då var det dags att börja prioritera, men istället för att just på något sätt försöka skilja ut vilka som, vilka resurser som skulle gå var och så, så hade ju sossarnas opinionsmätningar och annat visat att folk var oroliga nu, så då gick man ju med på något helt i hästvåg åt andra hållet.

5.5.3 Regeringen vill bli omvald och är beredda att ändra sin politik för att nå detta mål.

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.5.4 Partiet vill tilltala så många väljare som möjligt men ändå vara unikt.

C. Schlyter beskriver hur partiloyaliteten har blivit viktigare i Miljöpartiet, och hur rekryteringar sker av lojalitet. När språkrören är rädda för att få väljare emot sig styr det partiets sätt att

resonera. Beskrivningen av Isabella Lövin (språkrör) låter just så, att hon vill vara genomsnittsväljaren till lags.

Isabella är också kompetent och noggrann och bra, men väldigt, väldigt rädd för att utmana medel-Svenssons normer. Hon vill vara i den här trygghetszonen där man inte blir ifrågasatt, där man inte sticker ut, där man inte blir apart. Så på så vis kommer hon aldrig börja förespråka någon äkta grön reformpolitik som utmanar tillväxtsamhället eller arbetslinjen eller ekonomiska system. Det kommer hon ju aldrig göra.

5.6 Analys av intervju med Magda Rasmusson – Rikers teori

Samtliga citat är uttalanden gjorda av M. Rasmusson under intervjun om inte annat anges, och resultatet presenteras på samma sätt som för Downs teori.

Utifrån intervjun verkar Rikers teori ha förhållandevis stark förklaringskraft på Miljöpartiets beslutsfattande i den aktuella frågan.

5.6.1 Argument för partiets agerande bygger på spelteoretiska strategier och begrepp som risk och sannolikhet.

Under denna rubrik hittades ingenting i materialet.

5.6.2 Partiet vill behålla sitt inflytande, och argument som handlar om att behålla sin regeringsposition för att starkare kunna påverka politiken åt det håll man önskar används.

M. Rasmusson beskriver hur det var just regeringsfrågan som var central när det handlade om att ta ställning till hur man som parti skulle hantera flyktingsituationen 2015. På frågan om hur samtalen lät inom partiet svarar M. Rasmusson att det berodde på vem inom partiet man pratade med. Representanter på regeringsnivå fick information från myndigheter om det ansträngda läget. Andra representanter menade att situationen gick att lösa om man sänkte kraven och t ex satte upp tält, men gemensamt var att man ville göra mycket.

Vi var överens om att vi ville göra mycket, men inte kanske hur snabbt vi skulle kunna göra det, men på lång sikt ändå överens om målet. Det här är något vi måste klara av för flyktingarna kommer att bli fler i världen med klimatförändringarna. Vi måste ha ett samhälle som klarar att ta emot många, och vi vill vara ett sådant samhälle av massa skäl, framför allt mänskliga rättigheter. Men det vi framför allt inte var överens om var ju hur mycket vi var villiga att kompromissa om.

Frågan handlade alltså inte enligt M. Rasmusson om att någon i partiet ville stänga svenska gränsen, det ville ingen, utan om hur viktigt det var att sitta kvar i regeringen. Frågan man ställde sig handlade om var partiet gör mest nytta och viljan att sitta i regering byggde på övertygelsen om att det skulle leda till att man har större möjlighet att påverka politiken åt rätt håll.

Jag tycker att vi ska sitta i regeringen.... Det enda sättet vi faktiskt, som ett litet parti i en minoritetsregering, i en väldigt hård debatt som har skiftat åt alla håll sämre än vad vi skulle önska, det enda sättet vi har att fortfarande ha makt det är faktiskt att samarbeta, det är så bara.... Jag tror att det är så man får resultat och det är ju bara liksom min fasta, benhårda övertygelse, och visst man kan stå vid sidan av och vara jättestolt över att man lever upp till sina principer men om de inte spelar någon roll i slutändan, vem har vi hjälpt?

5.6.3 Partidisciplinen är viktig eftersom man med liten marginal ändå behåller sin majoritet.

I intervjun beskrivs partiet ha ändrats i frågan kring partidisciplin. Det finns röster i partiet som menar att man ska rösta individuellt eftersom man är vald individuellt. Majoriteten tycker dock att det är viktigt att ta ansvar och hålla ihop eftersom det leder till att man lättare får igenom sin politik.

Det är många som tycker att det är bra och tycker att det är rätt, man ska inte behöva följa en ”parti-piska” och det måste finnas utrymme för individer att rösta efter man är individuellt vald och så vidare. Men jag skulle nog ändå säga att den stora delen av partiet tycker att, har landat i, att vi måste vara eniga som grupp för det är så vi kan förhandla.

5.6.4 Ledare tenderar att ta större risker än medlemmar längre ner i organisationen hade kunnat tänka sig att ta.

Höstens flyktingsituation accelererade och representanter på regeringsnivå fick besked från myndigheten för samhällsskydd och beredskap om det ansträngda läget, och upplevde sig tvingade att agera. Personer som fanns på andra platser inom partiet uppfattade också den ansträngda situationen men hade en större tilltro till att det skulle gå att lösa med rådande lagstiftning. M. Rasmusson anger just hastigheten av utvecklingen som en bidragande faktor till att personer på andra platser inom partiorganisationer än regeringsrepresentanter blev chockade över de kompromisser som partiledningen förhandlade om.

När Åsa Romson (dåvarande partiledare för Miljöpartiet) och Stefan Löfvén (statsminister och partiledare för Socialdemokraterna) presenterar förslaget till ny asyllag hänvisar Åsa Romson till sina kommunalråd och säger att hon måste göra någonting (SVT, 2015c). M. Rasmusson får frågan om hur kommunalrådets erfarenheter vägdes in i samtalen och varför Åsa Romson uttryckte detta, att så många kommunalråd menade att de inte alls uppskattade förändringen. På frågan svarar M. Rasmusson att hon inte vet, ”Det får du nog fråga Åsa om faktiskt.... Jag vet faktiskt inte exakt”. Att partiledaren argumenterar med hjälp av information som inte verkar ha varit tillgänglig för alla inom partigruppen, speciellt för personen ansvarig för migrationsfrågor, tyder på att ledningen haft möjlighet att agera på egen hand.

5.7 Analys av intervju med Carl Schlyter – Rikers teori

Samtliga citat är uttalanden gjorda av Carl Schlyter under intervjun om inte annat anges, och resultatet presenteras på samma sätt som för Downs teori.

5.7.1 Argument för partiets agerande bygger på spelteoretiska strategier och begrepp som risk och sannolikhet.

På frågan om vad huvudargumentet för förslaget om ny asyllagstiftning var svarar C. Schlyter:

Huvudargumentet är att om inte vi gör upp med sossarna så blir det värre. Om vi lämnar regeringen så blir det värre. Med oss blir det bättre.

Ingen ville egentligen gå med på förslaget men Miljöpartiet ville inte utmana Socialdemokraterna om regeringsmakten. Internt gjordes alltså riskbedömningar vilket ger Rikers teori förklaringskraft.

5.7.2 Partiet vill behålla sitt inflytande, och argument som handlar om att behålla sin regeringsposition för att starkare kunna påverka politiken åt det håll man önskar används.

C. Schlyter beskriver Miljöpartiet ur ett historiskt perspektiv och berättar att partiet var ett parti med stark ideologisk prägel fram till 2002 då Maria Wetterstrand och Peter Eriksson blev språkrör. Då började en process mot att göra partiet regeringsdugligt eftersom övertygelsen om att det var viktigt att sitta i regering för att påverka blev framträdande.

Fram till 2002, innan Maria och Peter tog över, så var det ett parti med väldigt tydliga ideologiska rötter. Det var viktigt att man liksom gjorde rätt, jag satt i partistyrelsen där sedan 2000. Sen när Maria och Peter tog över så hade de en övergripande ambition att man kan bara påverka om man sitter i regering, och påbörjade arbetet för att bli regeringsdugliga Sen har den processen fortsatt då med Gustav, Åsa och Isabella.

I och med detta menar C. Schlyter att man har börjat skämmas för sin egen politik. Partiet har sedan dess tagit bort idéer ur sitt partiprogram som man tidigare stod för som kan beskrivas som systemförändrande reformer, exempelvis kravet om utträde ur EU, arbetstidsförkortning, medborgarlön mm. Anledningen till detta är viljan att bli sedda som en potentiell regeringspartner av de andra partierna.

Man TROR att sitter man i regering då kan man bestämma så mycket, att då är det värt det.

Enligt C. Schlyter har detta varit en långvarig process, och i det specifika fall som denna studie gjort till föremål för undersökning framkommer det hur Miljöpartiet varit villigt att gå med på att fatta beslut som tydligt strider mot det egna partiprogrammet för att inte riskera sin regeringsställning. Det framkommer under intervjun att C. Schlyter är starkt kritisk till partiets utveckling de senaste åren. Han menar att partiledningens sätt att resonera inte håller och att

väljarna kommer att bli förvirrade över vad partiet står för. Han ställer sig frågan: ”Varför sitt i regering om man ändå inte styr?” och uttrycker tydligt sin åsikt när han säger: ”Vi ska inte själva administrera en politik som är någon annan riksdagsmajoritets politik bara för att göra den något lite bättre”.

Den självbild som människor har, och så som man förklarar för sig själv när man sitter där, det är ju just att ”här påverkar jag” och det gör man ju för när man sitter i regering så ser man ju allting man stoppar, allting man förändrar, alla skillnader man gör. Om vi inför dödsstraff i Sverige och jag har stoppat sossarnas förslag på arkebuseringsmetoder och ha miljövänlig giftinjektion, då är det liksom, då har jag gjort jättestor skillnad. Hela världen utanför regeringskansliet ser att Miljöpartiet säger ja till dödsstraff, men du själv säger att ”jag stoppade arkebusering”. Det var ett extremt exempel men du fattar poängen.

På frågan om anledningen till att Miljöpartiet gått med på lagändringar som de lovat att aldrig gå med på, om det är en faktisk ändring av åsikt/ideologi eller något annat, svarar C. Schlyter:

Nej det är ingen ideologisk ändring utan det handlar om att behålla sina positioner i regeringen, det är det det handlar om till 99%.

5.7.3 Partidisciplinen är viktig eftersom man med liten marginal ändå behåller sin majoritet.

C. Schlyter berättar att partidisciplinen blivit allt tydligare och att Gustav Fridolin (språkrör) lagt stor vikt vid lojalitet när olika positioner tillsatts. C. Schlyter säger dessutom att när man väljer att rösta individuellt, och tvärt emot vad övriga miljöpartistiska riksdagsledamöter röstar, möts man av kritik.

Sedan Gustav tog över så har man verkligen fokuserat extremt mycket på lojalitet, och de som kände varandra från en viss tid tillbaka, som har nyckelpositionerna nu, alla som satt i AU utom en har ju fått uppdrag när de gav språkrören makt att utse ministrar och så. Så det är en enormt tydlig förskjutning i beslutsprocessen mot mer maktkoncentration.

Och sen finns det då särskilt hos miljöpartisterna som har tagit ansvar genom att försvara det här som vi har gjort, de känner att det är så himla orättvist, de får ta skit för saker som de har ju röstat fram, men i alla fall de får ta skit för det, och det känns orättvist att alla inte ska behöva ta den skiten.

5.7.4 Ledare tenderar att ta större risker än medlemmar längre ner i organisationen hade kunnat tänka sig att ta.

Under intervjun framträder en bild av ett parti där ledarna, språkrören, agerar delvis på egen hand och, vid tillfällen, emot en majoritet i partiet. C. Schlyter berättar om hur processen mot ny asyllagstiftning gått så fort att den var omöjlig att stoppa och hur flera riksdagsledamöter, tidigt i processen innan frågorna blivit så kontroversiella som de blev mot slutet, uttryckt att detta bara är början.

Det var ju så roligt för vi var ju flera på det där mötet som sa att ”det här är ju bara början”, ”ja men vi kommer aldrig medverka till något som skadar barnen, vi kommer aldrig medverka till någonting som bryter mot konventioner och det har vi fått inskrivet här nu tydligt”. Sen bara en månad senare så överger vi barnen, och överger vi konventionerna, fastän alla var enhälligt ense om att man inte skulle göra så.

C. Schlyter är också starkt kritisk till beslutsgången. Han beskriver hur riksdagsgruppen vid ett tillfälle endast fått underlag för beslut uppläst för sig och sedan förväntas godkänna detta på sittande möte utan att själva läsa på eller kontrollera underlaget. Detta menar han är ett sätt att styra partiet mot ett visst beslut, att ta kontroll.

Och processen var ju totalt undermålig. Uppgörelsen lästes upp, vi fick inte ens sitta ned och läsa den för att kunna fatta ett välgrundat beslut om den.

På presskonferensen 24 november 2015 (SVT, 2015c) hänvisar Åsa Romson till sina miljöpartistiska kommunalråd och deras pressade situation när ändringarna presenteras. C. Schlyter får frågan om Åsa Romsons argument och avfärdar dem som osanna. Den bild av partiet och dess ledning som han beskriver visar alltså på en ledning som, i alla fall vid vissa tillfällen, agerar på egen hand utan stöd av vare sig partistöd eller en korrekt verklighetsbild.

Det är inte sant. Det var ett osant uttalande. Det var bullshit. Det var flera kommunalråd som hörde av sig till mig och var upprörda. ”I vems namn?” Vilka miljöpartistiska kommunalråd? Även de kommunalråd som upplevde situationen ansträngd krävde aldrig de extrema förändringar som skedde. Det är skillnad.

6. Diskussion och sammanfattande slutsats

I detta avsnitt presenteras svaren på de i frågeställningen uppställda forskningsfrågorna. Dessa följs av en kritisk reflektion över den gjorda studien. Avslutningsvis knyts slutsatserna ihop med tidigare forskning samt ges förslag på framtida forskning inom området.

6.1 Svar på forskningsfrågorna

Den första frågan som formulerats i frågeställningen handlar om de idéer som presenteras i Miljöpartiets partiprogram:

- Vilka grundläggande idéer, värden och föreställningar hos partiet visar en ideologianalys av Miljöpartiets partiprogram med fokus på människosyn och migration?

Denna fråga har fått sitt svar i och med analysen av partiprogrammet där det framgår att idealtypen *mänsklig säkerhet* dominerar alla de fem prövade aspekterna. Enligt partiprogrammet räknas varje individ eller grupp som *aktör* och inte uteslutande stater.

Dessutom visas en tilltro till människans förmåga och vilja till att ta ansvar. När det gäller *den internationella arenan* har Miljöpartiet enligt sitt partiprogram en positiv inställning till världen som helhet, och beskriver en övertygelse om hur både människor, djur och natur hör samman och påverkar varandra. Detta leder till att de *hot* som redogörs för är olika företeelser som skadar gemenskapen av människor, djur och natur. Hot tillskrivs ingen människa och kan alltså inte stängas ute med hjälp av en statsgräns. *Gränser* är tvärt om något som Miljöpartiet önskar vore överflödigt. De vill se en öppen värld där människor rör sig fritt och där det med andra ord inte finns någon *irreguljär migration*.

Frågeställningens andra fråga berör den interna debatten i partiet vid tiden för beslutet om ny asyllagstiftning.

- Vilka argument framfördes för eller emot den nya asyllagstiftningen i den interna processen inom Miljöpartiet i denna fråga?

De argument som både M. Rasmusson och C. Schlyter beskriver handlar om regeringsmakten och om var man gör störst skillnad, i eller utanför regeringen? De som försvarade förslaget på en ny lag argumenterade för att man ändå gör störst skillnad inom regeringen. Då har man möjlighet att ändå påverka förslag och beslut till det bättre. Argumenten mot förslaget handlade om att stå för de idéer och värderingar som Miljöpartiet står för. Dessutom skiljde sig övertygelsen om att man gör störst skillnad genom att sitta i regering åt. De som röstade nej till förslaget hade inte samma övertygelse om vikten att sitta i regering.

Den tredje frågan i frågeställningen handlar om Downs och Rikers teorier.

- Kan Downs teori eller Rikers teori förklara Miljöpartiets beslutsfattande angående den nya asyllagstiftningen?

Downs teori har relativt liten förklaringskraft till Miljöpartiets agerande, och beslutsfattande, gällande den nya asyllagstiftningen. Det som talar för denna teori är svaga argument som att Isabella Lövin (språkrör) beskrivs vara rädd för att utmana medel-Svenssons normer, och att Miljöpartiet indirekt, genom att inte utmana Socialdemokraterna om regeringsmakten, följer opinionsundersökningar beställda av Socialdemokraterna. C. Schlyter hävdar också att Downs teori historiskt haft förklaringskraft, speciellt under Peter Erikssons och Maria Wetterstrands tid som språkrör. Att dessa tidigare språkrörs strategi skulle påverka just det enskilda fall som är föremål för denna studie finns det inga belegg för. För att vidare undersöka detta skulle det vara av värde att även intervjua både Isabella Lövin så väl som Maria Wetterstrand och Peter Eriksson. Den tid som stod till förfogande tillät dock inte detta.

Den teori som har starkast förklaringskraft är helt klart Rikers teori. Både intervjun med M. Rasmusson, som försvarade förslaget till ny asyllagstiftning, och C. Schlyter, som var emot förslaget, bekräftar att Rikers teori bäst kan förklara skeendet. Regeringsfrågan och

övertygelsen om att man gör störst påverkan genom att stanna kvar i regeringen styrde resonemanget och beslutsfattandet till stor del. Både M. Rasmusson och C. Schlyter berättar också om ett parti som utvecklats från en platt organisation till ett mer toppstyrt parti där det finns en förväntan på att man ska hålla ihop och rösta lika. Partidisciplinen är med andra ord viktig för partiet. När det handlar om ledarskapet och dess agerande på egen hand bekräftar båda intervjuerna att så är fallet. Både genom Åsa Romsons presskonferens som M. Rasmusson inte kan kommentera och som C. Schlyter beskriver som osann, samt beslutet som ska tas snabbt då uppgörelsen läses upp på sittande möte precis innan beslut ska fattas.

Frågeställningens sista fråga berör en eventuell ideologisk förändring.

- Kan analyser av intervjuer gjorda med miljöpartister efter flyktingkrisen 2015 visa på en förändrad ideologisk grund hos Miljöpartiet?

Att det skulle vara en faktisk ideologisk förändring är relativt osannolikt. Visst finns det vissa förändringar i idealtypsfigurerna från intervjuerna jämfört med partiprogrammet men av två anledningar bedöms de som svaga indikationer på att en ideologisk förändring ska ha ägt rum. Den första bygger på Miljöpartiets, enligt partiprogrammet, redogörelse för att både ha en stark och tydlig vision men också vara kapabla att agera i tid och rum. På de två sista aspekterna i idealtypsfiguren, *gränser* och *irreguljär migration* görs tolkningen att de skillnader som syns där beror på just detta, att både M. Rasmusson och C. Schlyter tror på en öppen värld, med fri rörlighet där nationsgränser är överflödiga, men att hindren för en sådan värld måste brytas ner innan den är möjlig.

Den andra anledningen till att bedömningen av förändringarna i idealtypsmodellen ändå ska anses som en svag indikator på förändring är att det krävs ett nytt partiprogram, författat efter flyktingkrisen 2015, att jämföra med. Partiprogrammet som är analyserat ger en visionär bild av framtiden medan de intervjuade är tvingade att mer pragmatiskt navigera i en komplicerad verklighet på väg mot visionen. Att jämföra dessa analyser kan därför ge en något felaktig bild.

Slutsatsen är alltså att Rikers teori bäst kan förklara varför majoriteten av Miljöpartiets riksdagsgrupp valde att rösta JA till den nya asyltagstiftningen.

6.2 Kritisk reflektion

De metoder som valts går givetvis att diskutera. Att samtalsintervju valdes menar studiens författare var ett bra val då det handlade om att förutsättningslöst låta centralt placerade källor berätta om den interna processen i partiet. Däremot skulle det vara av värde att göra fler intervjuer för att belägga resultatet vidare. Då tiden som var avsatt för den genomförda studien inte tillät det får det lämnas till fortsatt forskning att genomföra. Något som också skulle kunna vara problematiskt eller till viss del missledande är att M. Rasmusson endast vikarierade för ordinarie migrationspolitisk talesperson. Det optimala hade varit om Maria Ferm (Miljöpartiets migrationspolitiska talesperson) inte varit föräldraledig under perioden för förhandlingarna och

därmed kunde intervjuas med tanke på att hennes erfarenhet och perspektiv på det som skedde skulle kunna ge andra nyanser i svaren.

När det gäller idéanalysen skulle den kunna göras på flera olika sätt. En komplett ideologianalys som innehåller alla delar en ideologi kan innehålla var av förklarliga skäl inte möjlig att genomföra med tanke på tidsaspekten. De val som gjordes grundades på vad som var relevant i förhållande till migration och i förhållande till studiens utformning. Det analytiska verktyg som användes var på förhand konstruerat och hade tidigare använts när det gällde att undersöka EU och migrationsfrågor. Det bedömdes därför fungera även för en analys av migrationspolitiken i ett svenskt parti. Bedömningen är att det fungerade bra men givetvis hade andra aspekter kunnat visa på ytterligare nyanser i analysen.

Dessutom behövs ett nytt partiprogram för att en mer korrekt idéanalytisk jämförelse ska kunna göras. Detta beskrevs tidigare. Att jämföra ett partiprogram med intervjuvar från personer som är tvingade att agera i tid och rum är inte helt rättvisande. Dock bedöms intervjuvaren kunna ge indikatorer som är intressanta och relevanta.

6.3 Slutsatserna i förhållande till tidigare forskning

Även fast en ideologisk förändring inte kan påvisas i denna studie så skulle vidare studier av Miljöpartiet kunna visa på en utveckling mot en förändrad ideologi om partiet fortsätter på den väg det nu är inne på. Då Erlingsson och Brommesson (2010) undersöker svenska partier, som utvecklats från starkt ideologiska till att bli *catch-all*-partier med fokus på att vinna röster, är det just det de påvisar, att i och med denna förändring så förändras även partiets ideologi. C. Schlyters (personlig kommunikation, 6 oktober 2016) beskrivning av hur en ideologisk förändring kan bli en konsekvens av att man som partiföreträdare slutar att prata om sin politik, bekräftar att så skulle kunna vara fallet.

Både M. Rasmusson (personlig kommunikation, 6 oktober 2016) och C. Schlyter (personlig kommunikation, 6 oktober 2016) beskriver en kultur i Sveriges riksdag som Miljöpartiet formats av, och till vilken de har olika uppfattningar. Den platta organisation som Miljöpartiet startade med har förändrats över tid mot den mer hierarkiska organisation som de övriga riksdagspartierna har (Ljunggren, 2010). De institutioner som präglar Sveriges riksdag, och som enligt Skålén (2002) skapar ordning i organisationerna, har alltså påverkat Miljöpartiet. Då slutsatsen av denna studie visade att Rikers teori har bäst förklaringskraft skulle en rimlig slutsats vara att Miljöpartiet har, vad man inom ny-institutionell teori skulle kalla en *lös koppling*. Alltså att det endast är strukturen som förändrats. Å andra sidan har tidigare forskning visat att även om det bara är strukturen som medvetet förändras kan konsekvensen bli en *kolonisering*, alltså att tanke- och handlingsmönster förändras över tid.

6.4 Fortsatt forskning

När det gäller fortsatt forskning skulle det vara värdefullt att undersöka om Miljöpartiet ändrat riktning i fler frågor för att vidare belägga resultatet. Denna studie är en fallstudie som endast

fokuserat den nya asylstiftningen, men partiet har, sedan det hamnat i regeringsställning, hanterat även andra frågor på ett sätt som fått kritik för att hanteringen strider mot partiprogrammet. Ett exempel på *fall* som vore intressant för vidare studier är debatten om brunkolet och Vattenfalls verksamhet i Tyskland som fick uppmärksamhet i media 2016. Som tidigare nämnts skulle även en jämförelse av partiprogrammet mot ett nyproducerat partiprogram vara relevant.

I analysen framgår att synen på att sitta i regering skiljer sig åt från de intervjuade. Däremot indikerar båda informanterna en vilja att påverka och ha inflytande. Skillnaden är att de ser olika på hur inflytandet fungerar som bäst. En intressant fråga att fortsatt studera skulle därför vara hur politiker ser på inflytande och hur det bäst utövas. En frågeställning skulle kunna ha med tidsaspekten att göra. Att antingen tydligt stå upp för sina ideal för att på sikt bidra till den förändring man verkligen eftersträvar, eller att genom att kompromissa och samarbete nå fler kortsiktiga vinster som förhoppningsvis är små steg på väg mot målet.

Intervjun med C. Schlyter visade på ett socialt samspel inom den svenska Riksdagen där en beskrivning av partiernas agerande beskrivs påverkas av socialt samspel och gruppdynamik i förhållande till politiska ”fiender”. Studier som undersöker den politiska vardagen i ett demokratiskt valt parlament, eller mer specifikt i den svenska Riksdagen, skulle därför vara av värde.

Referenser

- Andersson, M. (2008) *Centerpartiet och kärnkraften - En studie av förändring i ett parti*. D-uppsats, Karlstads Universitet, Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper. Hämtad 23 september 2016 från http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=-9278&pid=diva2%3A133359&c=1&searchType=SIMPLE&language=sv&query=Centerpartiet+och+kärnkraften+&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aqe=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author_sort_asc&onlyFullText=false&sf=all
- Bergström, G. & Boréus, K. (red.) (2005). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (2., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Brommesson, D. (2010) Svenska kristdemokrater i förändring. *Statsvetenskaplig tidskrift*, 112(2), 165-175. Hämtad 27 oktober 2016 från <http://journals.lub.lu.se/index.php/st/article/view/8210>
- Carlander, M (2006) *Att vända kappan efter vinden - En fallstudie om socialdemokraternas ändrade inställning till friskolorna*. Examensarbete, Lunds Universitet, Statsvetenskapliga institutionen. Hämtad 23 september 2016 från: <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/1329581>
- Dahl, S. (2011) *Efter folkrörelsepartiet: Om aktivism och politiska kursomläggningar i tre svenska riksdagspartier*. Doktorsavhandling, Stockholms universitet, Department of Political Science. Hämtad 19 september 2016 från <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:441101/FULLTEXT01.pdf>
- Dahlström, C. (2003) "Lagt kort ligger. Svensk invandrapolitik 1964-2000" ur Pierre, Jon; Rothstein, Bo (red) *Välfärdsstat i otakt. Om politikens oväntade, oavsiktliga och oönskade effekter*. Malmö: Liber
- Dagens Nyheter. (2015) *Miljöpartister vill att partiet lämnar regeringen*. Hämtad 13 september, 2016, från Dagens Nyheter, <http://www.dn.se/nyheter/politik/miljopartister-vill-att-partiet-lamnar-regeringen/>
- Dorrian, M. (2015) *Den mänskliga arbetskraften - Tjänstemän, flyktingar och arbetsmarknad i Sverige under andra världskriget* <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:860002/FULLTEXT01.pdf>
- Downs, A. (1957). *An economic theory of democracy*. New York: Harper & Row.
- Erlingsson, G. O. & Brommesson, D. (2010) Partier i förändring? *Statsvetenskaplig tidskrift*, 112(2), 132-141. Hämtad 27 oktober 2016 från <http://journals.lub.lu.se/index.php/st/article/view/8207>

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik

Flanigan, W. H. (1965) *The Theory of Political Coalitions*. (Book Review). *Administrative Science Quarterly*, Vol.9(4), pp.454-456

Färdigh, M. A. (2006) Varför sa man nej?: En studie av skillnader mellan Sveriges 290 kommuner i samband med EMU-folkomröstningen 2003. *Statsvetenskaplig tidskrift*, 108(1), 3-38. Hämtad 27 oktober 2016 från <http://journals.lub.lu.se/index.php/st/article/view/1849>

Hinnfors, J (2015) Socialdemokraterna: Från klar vaghet till vag klarhet *Statsvetenskaplig tidskrift*, 117(2), 137-152. Hämtad 27 oktober 2016 från <http://journals.lub.lu.se/index.php/st/article/view/12920>

Ljunggren, S-B. (2010) Miljöpartiet De Gröna: Från missnöjesparti till grön regeringspartner. *Statsvetenskaplig tidskrift*, 112(2), 177-188. Hämtad 27 oktober 2016 från <http://journals.lub.lu.se/index.php/st/article/view/8211/7344>

Migrationsverket. (2016a). *Om migrationsverket: Fakta om migration - Historik*. Hämtad 13 september, 2016, från Migrationsverket, <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html>

Migrationsverket. (2016b). *Om migrationsverket: Statistik*. Hämtad 13 september, 2016, från Migrationsverket, <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>

Miljöpartiet. (u.å) *Partiprogram: Världen – 6.6 Migration*. Hämtad 13 september, 2016, från <https://www.mp.se/om/partiprogram/varlden#6.6>

Persson, H. (2014) *Ett säkert partnerskap i Medelhavsområdet – för vem?* Examensarbete, Lunds Universitet, Statsvetenskapliga institutionen. Hämtad 3 oktober 2016 från: <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/4586738>

Riker, W.H. (1975[1962]). *The theory of political coalitions*. (6. pr.) New Haven:

Skålén, P. (2002). *Kvalitetssidén möter praktiken – institutionalisering, meningsskapande och organisationskultur*. Doktorsavhandling, Karlstad Universitet, Institutionen för ekonomi. Hämtad 22 september 2016, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:4946/FULLTEXT01.pdf>

Sundström, G. (2003). *Stat på villovägar: Resultatstyrningens framväxt i ett historisk-*

institutionellt perspektiv. Doktorsavhandling, Stockholms Universitet, Statsvetenskapliga institutionen. Hämtad 22 september 2016, från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:197635/FULLTEXT01.pdf>

Sveriges radio. (2015). *Tidslinje över flyktingkrisen*. Hämtad 13 september, 2016, från Sveriges radio, <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6299595>

SVT. (2015a) *Intern kritik i Miljöpartiet mot migrationspolitiken*. Hämtad 4 oktober, 2016, från SVT, <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/intern-kritik-i-miljopartiet-mot-migrationspolitiken?mobilmeny=0&gmenu=0>

SVT. (2015b) *Intern MP-kritik mot flyktingpolitiken*. Hämtad 14 september, 2016, från SVT, <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/intern-mp-kritik-mot-flyktingpolitik>

SVT. (2015c) *Regeringen: Ny lagstiftning för färre asylsökande*. Hämtad 13 september, 2016, från SVT, <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/regeringen-utokade-id-kontroller-vid-gransen>

SVT. (2015d) *Riksdagen klubbade igenom nya skärpta asylregler* Hämtad 26 oktober, 2016, från SVT, <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/riksdagen-klubbade-igenom-nya-skarpta-asylregler>

Yin, R.K. (2007). *Fallstudier: design och genomförande*. (1. uppl.) Malmö: Liber.

Bilaga 1 - Intervjuguide

Uppvärmningsfrågor:

Berätta kortfattat om dig själv och din relation till Miljöpartiet?

- Hur hamnade du där?
- Vilka frågor är dina hjärtefrågor? Huvuduppdrag?
- Hur skulle du beskriva partiet?

Tematiska frågor och uppföljningsfrågor:

Kan du berätta om hur du uppfattade att partiet upplevde förra höstens flyktingsituation?

- Var partiet enat om verklighetsbilden?

Kan du berätta om processen mot förslaget om ny asyltagstiftning?

- Vilka argument användes för och mot förslaget i sin helhet eller i delförslagen?
- Hur togs miljöpartistiska kommunpolitikernas erfarenheter och synpunkter med i samtalen?

Berätta om hur partiet hanterade de egna motståndarna till förslaget och de fyra ledamöter som röstade mot förslaget?

- Åsa Romson hänvisade till sina kommunalråd när förslaget presenteras i november 2015 men kritiken från lokala miljöpartistiska politiker menar att det inte hjälpte dem, att de inte ville gå med på detta förslag (SVT, 2015a). Hur kommenterar du det?

Hur skulle du beskriva dagsläget i partiet med tanke på de uppoffringar partiet gjort?

- Hur ser förtroendet ut för partiledningen? Vad får de beröm för? Vad får de kritik för?

Direkta frågor:

Skulle du beskriva partiets agerande som ett sätt att vinna väljares förtroende och deras röst i nästa val, eller är det en ideologisk förändring som skett?

- Miljöpartiet har beskrivits som ett alternativt parti, starkt ideologiskt med en platt organisation. Stämmer den beskrivningen idag?

Dahls (2011) avhandling där han undersöker förutsättningen för politisk aktivism i dagens politiska partier. Medan partiledningen har mer en direkt kontakt med väljarna och kan lockas att agera röstmaximerande så kan aktivisterna, en eller flera nivåer ner i organisationen, förhålla sig mer ideologiskt.

- Vad är din kommentar till det?

Tolkande frågor

- Känner du till Downs teori om maximering av röster? Skulle partiets agerande kunna förklaras med hjälp av denna?
- Känner du till Rikers teori om maximering av inflytande? Skulle partiets agerande kunna förklaras med hjälp av denna?

Finns det något ytterligare som du skulle vilja tillägga?

Högskolan Väst
Institutionen för individ och samhälle
461 86 Trollhättan
www.hv.se